

ANIMAL FARM

Eerste bedrijf: De revolutie

Scene 1

Annelien

(Komt op. Tijdens haar monoloog komen er steeds mee personages achter het hek te staan. Dieren, zoals later blijkt.) Hoe haalt ie het in zijn hoofd. Dat is toch niet normaal. Op mij leeftijd nog zo'n stom verhaal. 'n Sprookje. Daar kan ie toch nie meer mee aankomen. Ik ben de Efteling niet! Kom op zeg. Dieren die kunnen praten. En dan ook nog in het Engels. En volgende week er een verslag over af hebben. Hier. Animal Farm Honderdtwintig bladzijden lang gezwam over beesten. Over varkens die denken dat ze de revolutie hebben gewonnen Varkens, die kunnen maar één ding. Zich laten vetmesten totdat ze als speklappen in de pan liggen te sudderen. Dat ga ik zeker niet lezen. Die Orwell kan door de grond zakken. Zeventien jaar en dan nog van die flauwe kul. Alleen omdat die zak van Engels het zo'n mooi boek vindt. Tenminste, dat zegt ie. Volgens mij vindt ie er zelf ook niks aan. Doet ie het alleen om ons te pesten (Bemerkt in haar boosheid ineens de dieren die zich inmiddels allemaal hebben verzameld en haar zwijgend aankijken. Dit fokt haar alleen nog maar meer op.)

Wat staan jullie daar schaapachtig te kijken? Nog nooit iemand kwaad gezien. Dan ga je 't nou meemaken. Dit wordt een lesje kwaadheid. Wat, kwaad, ik ben giftig. Hartstikke pissig. Hij heeft me op m'n ziel getrapt. Mij behandeld alsof ik een kleuter ben. Zo'n kletsverhaal. Ik ben niet zo'n Tina-ding, geen pony-trut. Ik heb wel wat beters te doen. Animal Farm!

Jansen

(Inmiddels is Jansen ten tonele verschenen. Vanaf de rand ziet hij het allemaal aan.)

Spaar jezelf. Ze zeggen toch niks terug. Daar zijn ze te stom voor. dat vierpotig gepeupel. Te stom om voor d'n duvel te dansen. En als ze dan toch nog iets goeds doen, dan komt het omdat ik er de zweep over jaag. Temmen, drillen, onderwerpen. Dat moet je met hen doen.

(Slaat met een zweep als was hij een circusdompteur.)

Kom op, onderkruip sel. Sidder voor je baas. Verschrompel, kruip door het slijk.

(Nogmaals een zweepslag maar nu dichterbij De dieren vluchten achteruit. Een schaap wordt net geraakt door het uiteinde van de zweep. Een striem wordt zichtbaar op zijn vacht. Het valt neer en blijft liggen. Jansen slaat nog een keer, in een andere richting.) Huiver, ril. Onderwerp je.

(Terwijl hij achteruit loopt nog een slag. Hij ziet de schuchtere wezens, kijkt hen minzaam aan en verdwijnt. De dieren staan dicht bijeen, angstig. Geen van alle hebben ze het lef wat aan de situatie te doen.)

Annelijn

(Heeft al die tijd zwijgend toegekeken. Weet niet goed wat ze moet doen. Ziet dan het gewonde schaap liggen. Als ze erheen gaat, deinzen de dieren nog verder terug. Per slot van rekening is zij ook een mens.)

Ja, dat krijg je ervan. Moet je maar niet vooraan willen staan. Al dat gegaap. Nu heb je een mooie jaap door je witte jas.

(Ze scheurt een stukje stof uit haar kleding, gaat naar een drinkbak, maakt het wat nat en dept de wond schoon.)

Nou, vooruit. Ik zal je helpen. Want ik mag die vent niet die dat gedaan heeft. Zoiets doe je toch niet.

(Het schaap geeft een duidelijke krimp, want het verzorgen van de wond doet pijn.)

He, zit eens een beetje stil. Kan ik er wat aan doen dat het pijn doet. Ik moet die wond nou eenmaal schoon maken. Of doe je dat liever zelf?

(Ondertussen zijn alle dieren weer dichterbij gekomen. De hulpvaardigheid van die ene mens treft hen. Oude Majoor gaat op een verhoging staan. Als hij begint te praten, krijgt hij steeds meer aandacht. Toch verliezen de dieren het schaap en Annelien niet uit het oog. Ze hebben wel in de gaten dat het schaap bij haar veilig is.)

5

Scène 2

Oude Majoor

Is dat de zin van ons bestaan? De zweep ons loon? Ons werk ledigheid gelijk?

Annelien

(Aanvankelijk in zichzelf.) Wat? Kan hij praten? Een varken dat kan praten?

Oude Majoor

(Tot Annelien)

Spreeken, dat is drijven op de klank. Golven op de toon. Re zorgt dat je elkaar begrijpt. Dat je verstaat wat je hoort, Da wat wordt gezegd ook aan jouw oren is toevertrouwd. Luiste (Dan weer tot de dieren.)

Is enkel ellende ons deel? Een slavenjuk om onze hals? De Hij voelt zich heer en meester. Heeft het over de schepping zichzelf als de kroon daarop. Maar juist hij is enkel wat hij zielig hoopje niks, slechts tot rede in staat. Brengt niets voort dan nageslacht. Wordt nergens beter van dan van he van ons. Onze kracht, onze melk, onze huid. Klaver, b veulens heeft hij je afgenomen? Verkocht, voorgoed verd uit jou zicht? Archibald, in jouw beeltenis heeft hij de lijn het vlees allang verdeeld. De oester, de haas, het ribstuk. E dames Poel? Elk ei, met weeën gebaard, heeft hi afgenomen zonder dat jullie het mochten koesteren. En dan toch een echt gebroed, dan werden de haantjes scrupules geslacht om hun jonge vlees onder grillampen p verbranden. Nee, zo mag het toch niet zijn. Ik ben al o krachten zijn bijna op hun eind. Vaak heb ik gedroomd. Als jonge big, als sterke beer. En nu, op het laatst van mijn dagen, heb ik die droom nog steeds.

(Ondertussen heeft Annelien het schaap dusdanig verzorgd dat het weer op eigen benen kan

staan. Het sluit zich weer kudde. Eigenlijk wil Annelien weggaan, maar ze heeft in dat er iets bijzonders staat te gebeuren. Daarom zet ze discreet een stap opzij, zodanig dat ze nog wel alle aandacht heeft voor alles om haar heen.)

Ik droom over een wereld zonder een mens die alles bepaalt. Een wereld van gelijkheid. Van dieren onder elkaar. Geen slachtpartijen maar saamhorigheid. Enkel sterven wegens ouderdom. En steeds vrienden, want zo mag ik jullie toch noemen ook al hoor je tot een ander soort, steeds vrienden, denk ik dan aan dat ene lied. Dat ik vroeger mijn moeder hoorde zingen, en alle zeugen met haar. Waarvan de woorden mij nooit zijn ontschoten. Wat ook ons lied kan zijn van vrijheid en geluk. Zing met mij mee. Zing!

(De oude Majoor begint te zingen, langzaam zwelt een heel koor aan. Annelien ziet alles nog steeds toe.)

Majoor (alle dieren) Dieren uit de wijde wereld Dieren uit de wijde wereld Allen anders, samen één Aan de einder gloort het mooie Weg de droefheid waarom ik ween

Bit en spoor zullen eeuwig roesten En geen zweepslag die ons nog treft Hooi en haver, klaver, bieten Na ons werk dat ons verheft

Zware lasten die wij torsen Noeste arbeid is ons deel Want in vrijheid toch gebonden Is geen offer ons teveel

Akkers ploegen, zaaien, oogsten Poot en snuit en staart gemeen Dieren uit de wijde wereld Allen anders, samen één

Rapen, knollen, bieten, zaden, voer voor ons, voor allemaal. Vrucht van arbeid de beloning, elke dag ons etensmaal

Dieren uit de wijde wereld Allen anders, samen een, aan de einder gloort het mooie

Weg de droefheid waarom ik ween

Oude Majoor

(Parlando tijdens een instrumentaal gedeelte in het lied.) In een wereld zonder mensen, dat is hoe wij zullen leven. Vier poten wel, maar twee benen niet. Alles van de mens dat moeten wij vergeten Geen bed, geen kleren, geen handel, geen kwaad Geen enkel dier zal nog anders sterven Dan op het echte einde van zijn leven Het beest is goed, de mens is slecht Dit is onze leer, dit is animaal Dit is het ideaal voor ons allemaal

Wilma

(Het zingen van het lied eindigt in één groot feest. Alle dieren dansen met elkaar. Annelien besluit maar te gaan. Als mens heeft zij hier niets te zoeken. Het schaap Wilma, pas nog door Annelien verzorgd, ziet dat. Zij zet het feest stop.) Stop, ga niet. Niet alle mensen zijn slecht. Jij bent niet slecht.

Oude Majoor

Mensenkind, wat wij van jouw soort vinden, dat geldt niet voor jou. Jij hebt ons laten zien dat een

mensenhart ook vol liefde kan zijn. Kleine aandacht naast de grote wreedheid. Een helende vinger op een pijnlijke wond.

Annelijn

Ik blijf het gek vinden. Beesten die kunnen praten. Dat kan toch helemaal niet, man.

Oude Majoor

Dat heb ik je al verteld. Respect zorgt dat je elkaar begrijpt. Dat j verstaat wat je hoort. Bovendien: je hebt het zelf in je hand.

Annelijn

(Kijkt naar haar handen. Ze ziet niets, alleen dat stomme boek dat ze van haar leraar Engels moest lezen.) Ik? Wat heb ik dan?

Oude Majoor

Het boek. Animal Farm. Je bent in ons verhaal gestapt. Als je gelooft wat je leest, begrijp je alles. Kun jij ons verstaan en wij ook elkaar.

Annelijn

Wat, zijn jullie van dit stomme boek?

Oude Majoor

Ja.

Annelijn

Wacht eens even, Zit ik nu in een boek dat ik helemaal niet lezen?

Oude Majoor

Je bent erin getrokken. Of je wil of niet. Als je leest, speel je mee

Blijf dus, en lees door.

Annelijn

Dit is eigenlijk wel een makkelijke manier van lezen.

Wilma Daarom. Blijf bij ons, dan wordt het verhaal ook van jou.

Muriël

Wacht eens even. Dat kan zo maar niet. Wij moeten er ook iets aan hebben. Kun je eigenlijk wel iets goeds van een mens leren?

Boxer

Ze ziet er een beetje slapjes uit. Als ze blijft moet ze ook werken Net als wij.

Emma Drie

En ze is behoorlijk chagrijnig. Als er dan toch een mens mo blijven, dan heb ik liever iemand waar we mee kunnen lachen.

Wilma

Toe, Oude Majoor, mag ze blijven?

Oude Majoor

Nou vooruit, Maar we stellen wel een voorwaarde. Dat je het verhaal laat zoals het is. Jij bent de lezer, niet de schrijver.

Annelijn

Oké, ik blijf.

(Ze zegt het zo resoluut dat het feest weer in alle hevig losbarst. Het laatste refrein van het lied wordt nog een gezongen, maar het slotakkoord valt samen met weer zweepslag van Jansen.)

Allen♪

Dieren uit de wijde wereld (Gedeeltelijke reprise)

Akkers ploegen, zaaien, oogsten

Poot en snuit en staart gemeen

Dieren uit de wijde wereld

Allen anders, samen één

Jansen

Vierpotig gepeupel, aan het werk. (Dezelfde muziek als uit het lied klinkt, maar nu dreigend en strijdlustig. Weer maken alle dieren een beweging, niet schuchter naar achter zoals eerder al gebeurde, maar eensgezind naar voren. Oude Majoor voorop. Jansen schrikt hiervan, zo dat hij verstijfd blijft staan. Pas als de dieren bijna bij hem zijn, komt hij in actie. Hij laat zijn zweep vallen en rent af. De dieren achter hem aan. Het varken Maggy May rent niet mee. Haar blik is gericht op de zweep. Staart ernaar, pakt hem op, maar ziet dan dat Annelien, die zich van het verdrijven van Jansen afzijdig hee gehouden naar hem kijkt. Zij lacht verlegen naar haar, legt de zweep terug op de grond, en rent de anderen achterna. Annelie slaat het boek open, bladert een paar bladzijden weg. Ze leest een snelle passage, kijkt naar de zweep, raapt hem op en bergt hem e in het decor.)

Tweede bedrijf: De zeven regels

Scene 1

Annelien♪

Eén met de beesten

Eén met de beesten

Met de beesten één

Ineens mijn vrienden

Niet laag gemeen

Wier melk ik drink

Wier boter ik karn

Lees ik hier

In Animal Farm

(Onder het lied, dat in het muzikale slot de sfeer krijgt van e requiem, komen alle dieren weer op. Ze dragen een baar, met daarop het stoffelijk overschot van Oude Majoor. Voorop varkens Brulbeer en Sneeuwbal, het paard Boxer en de stier Archibald, de vier dragers. Daarachter de varkens Napoleon en Maggy May. Dan de rest van de dieren. Het lied van Annelien gaat over in geneurie door de dieren. Bij een strobaal houden ze halt)

Sneeuwbal

Twaalf jaar was hij in ons midden, Oude Majoor. Een beer van een beest, een beest van een beer. Nu is hij niet meer. Maar vlak voordat hij henen ging, gaf hij ons nog een wijze les. Sprak erover dat er geen heersers zijn. Dat al het bezit van alle dieren is. daticaal, ideaal, animal. We hebben de mens verdreven. De boerderij behoort nu ons. Dieren van de wereld, hier verenigd Voortaan zijn we allen één. Voortaan zijn we allen animaal!

Benjamin

Wat moeten wij met die boerderij? Het ging toch eigenlijk prima zoals het was. (Er valt een stilte.)

Brulbeer

Applaus voor Sneeuwbal, goed gesproken. Animaal!

Sneeuwbal

Al het goede dat wij voortbrengen, is dat nog langer enkel en alleen voor de mens? Vrienden, ik vraag het jullie. Van wie? Nee natuurlijk niet van hem. Van ons!

Muriël

Ja, maar jullie lusten helemaal geen geitenkaas. Mijn geitenkaas is een delicatessen voor de mensen. Daar vechten ze om. (Er valt een stilte.)

Brulbeer

Applaus voor Sneeuwbal, goed gesproken. Van ons!

Sneeuwbal

Wij zullen werken. Ploegen, zaaien, oogsten. De boerderij behoort aan ons! Zwoegen vol vreugde, zweeten met plezier. Zo verheffen wij onze dierenstand. Eens waren we uitschot, plebs, gepeupel. Nu niet langer, dit is opstand!

Benjamin

Dat is allemaal heel mooi gezegd, Sneeuwbal, maar we hadden wel elke dag ons natje en ons droogje. Vers stro om in te slapen. (Er valt een stilte.)

Brulbeer

Applaus voor Sneeuwbal, goed gesproken. Opstand!

Molly

Natuurlijk heren Brulbeer en Sneeuwbal. Ik ben echt een paard op stand. Elke dag een suikerklontje.

Boxer

Molly, doe niet zo dom. Je hoort toch dat ze het helemaal niet over suikerklontjes hebben.

Molly

En mijn rozet. Die ik laatst nog bij dat springconcours heb gewonnen. Die zal ik dragen in mijn manen. Want ik ben een paard op stand.

Boxer

Molly, ik denk niet dat de heren dat bedoelen met opstand.

Molly

Dat zeg ik je, Boxer. Een prachtige stal met opstand. Opstallen en opstanden.

Klaver

Hou nou even je snater, Molly, ik ben aan het luisteren. Hier wordt zinnige praat verkocht.

Sneeuwbal

We komen in opstand en we gaan het anders doen. Geen rozetten Molly. Dat lijkt op kleren en mensen onderscheiden elkaar met kleren. Wij onderscheiden ons juist niet van elkaar. Daarom ook geen suikerklontjes, maar haver en hooi. Dit is zich voedsel van ons allemaal.

Brulbeer

Applaus voor Sneeuwbal, van ons allemaal. (Maggy May duwt Napoleon tussen Brulbeer en Sneeuwbal in.)

Scène 2 Napoleon

applaus! (Zijn manier van kijken dwingt alle dieren tot applaus. Demagogisch breidt hij het uit tot een ovatie.)

Jansen

(Is ongemerkt weer opgekomen, gewekt van het lawaai.) Houd je bek, jullie stompzinnig rapaille. Sidder voor je heer en mester!

Brulbeer

Opstand!

Alle dieren

Opstand!

Brulbeer♪

Ontdoe het juk Ontdoe het juk Kom in opstand

Alle dieren♪

Radicaal Geniaal Hondsbutaal Animaal

Brulbeer

Verwerp de mens

Kom in opstand

Alle dieren 2

Radicaal

Geminaal

Hond butaal

Animaal

Brulbeer

Verhef het dier

Kom in opstand

Alle dieren

Radicaal

Geniaal

Hond brutaal

Animaal

(Massaal gaan de dieren op Jansen af. Die schrikt van de overmacht aan dieren en vlucht. Annelien beziet het van de zijkant.)

Jansen

(Tegen Annelien.) Ik zei je, het is gepeupel. Vlucht met me mee, kies voor je vrijheid. Dit kan nooit goed gaan.

Annelien

Met jou mee? Dank je de koekoek. Ik zit net in dit boek. Het lezen begint net te wennen! Ik blijf!
(Jansen definitief af.)

Scène 3

(De vlucht van Jansen brengt de dieren tot uitzinnigheid. Ze zingen meerdere malen het refrein van hun opstandlied. Daarbij vernietigen ze alle bezittingen van Jansen in een vreugdevuur.

15

Kleren, meubels, etcetera. Maggy May vindt twee puppies die ergens verstopt.)

Sneeuwbal

Hierbij verklaar ik dat het eigendom van deze boerderij is overgegaan van één mens naar alle dieren. Alles is van ons. Er is geen heer meer, wij zijn nu meester.

Anneline

(Vanuit een geintje) Nou, Sneeuwbal, dan mag je wel wat aan de hier staat Heerehoeve. Dat klopt toch niet. Er is geen heer te bekennen.

Sneeuwbal

Het mensenkind heeft gelijk.

Ons Gem

Laten we hem Hoeve de Grazige Weide noemen.

Muriël

Huize Koeienvlaai zul je bedoelen. Want die wei van jou ligt er altijd mee vol. Terwijl ik er ook van moet eten. Die naam is trouwens zo gewoon. Nee, iets Frans. Ferme du Fromage Chèvre. Per slot van rekening is mijn geitenkaas beroemd tot ver in de wijde omtrek.

Archibald

Boerderij Dikbil.

De Poelen

Villa Kakelvers.

Boxer

De PK-Hoeve, naar mijn paardenkracht!

Benjamin

Huize Balkluid.

Sneeuwbal

Stop. Dit gekrakeel leidt ons niet tot een antwoord. Ik stel voor dat we het mensenkind vragen. Misschien kan zij als buitenstaander....

Annelien Ik? Hoeve... eh, huize... eh. Wacht even. Waarom noemen jullie hem niet gewoon Animal Farm, zoals het boek. Dierenboerderi betekent dat.

Sneeuwbal

Tja, Animal Farm..... (Even is het stil.)

Napoleon.

Animal farm

Alle varkens Animal Farm!

Alle dieren♪

Animal Farm Animal Farm, dat is de naam Animal Farm wordt onze faam Animal Farm de boerderij Animal Farm laat dieren vrij

Wij trekken de kar van Animal Farm Wij leven bizar op Animal Farm Wij voelen ons thuis op Animal Farm Wij leven ons uit op Animal Farm

Wij grazen tevrede op Animal Farm Wij melken voor twee op Animal Farm Mijn biefstuk die rijpt op Animal Farm Mijn rosbief gedijt op Animal Farm

Animal Farm, dat is de naam Animal Farm wordt onze faam Animal Farm de boerderij Animal Farm laat dieren vrij

Varkens♪

Wij mesten ons vet op Animal Farm Wij schrijven de wet op Animal Farm Wij leven ons uit op Animal Farm Wij innen de buit op Animal Farm

Annelien♪

Hier heb ik geschreven: Animal Farm Je kunt het zelf lezen: Animal Farm Animal Farm Animal Farm

Bij de dieren♪

Animal Farm, dat is de naam Animal Farm wordt onze faam Animal Farm de boerderij Animal Farm laat dieren vrij

Scène 4

Sneeuwbal

Wat is dat, geschreven en lezen?

Annelien

Dat is dat je letters kunt tekenen en dat iedereen weet w ermee bedoelt. Kijk, net zoals in dit boek. George Orwell heeft al deze letters getekend en ik kan ze lezen. Zo kan ik in dit verhaal stappen.

Sneeuwbal

Kun jij dat ook, letters tekenen?

Annelien

Ja, dat kunnen bijna alle mensen. En dat is heel handig, want daarmee leg je alles vast. Bij ons is alles geschreven. Boeken, kranten, strafwerk.

Sneeuwbal

En dat kan iedereen dan lezen.

Annelien

Ja, en dat is eigenlijk heel makkelijk, want er zijn maar zesentwintig letters. Alles wat geschreven staat, kan iedereen nog eens nalezen. Niet dat dat nou altijd zo leuk is. Van school moet ik een hele lijst lezen en daar heb ik ook nooit zin in.

Sneeuwbal

Dus alles wat geschreven is, kun je ook weer nalezen.

Annelien Ja.

Sneeuwbal

Kun je voor mij dan wat schrijven?

Annelien

Voor jou?

Sneeuwbal

Nee, ik bedoel voor ons allemaal. Ik heb van de woorden van de Oude Majoor regels gemaakt waar wij ons allemaal aan moeten houden. Anders kunnen we Animal Farm nooit tot een succes maken.

Anneline

Ik heb het anders niet zo op regels, Want dat heeft altijd te maken met moeten en daar houd ik niet zo van. Maar als je er persoon staat. Zeg maar.

Sneeuwbal

Eén. Alles op twee poten is een vijand!

Twee. Als op vier poten of met vleugels, is een vriend!

Drie. Een dier mag geen kleren dragen!

Vier. Een dier mag niet in een bed slapen!

Vijf. Een dier mag geen alcohol drinken!

Zes. Een dier mag geen enkel ander doden!

Zeven. Alle dieren zijn gelijk!

Zo, nou weet iedereen wat hier staat.

Anneline

nelicht eens even, zo gemakkelijk gaat dat nou ook weer niet Dat moet je eerst leren. Wat dacht je dat ik al die tijd op school heb gedaan.

Sneeuwbal

En kun je dat ons dan leren?

Anneline

Ikke? Och, waarom ook niet. Ik kan het altijd proberen. Ja eigenlijk is het heel gemakkelijk. Kijk, hier in het boek van Orwell, staat Sneeuwbal. Dat ben jij. Gekke naam trouwens, voor een varken. S-n-eeu-w-b-a-l. Hier, probeer het maar eens na te schrijven.

Molly

Kun je ook Molly schrijven?

Annelien

Natuurlijk, kijk maar. (Schrijft Molly in het zand.) M-o-l-l-y.

Molly

Och wat leuk, M-o-lly. (Krast maar en beetje.)

Annelijn

Nee, zo. (Schrijft Molly in de lucht.)

(Alle dieren proberen nu met stokjes in het zand hun naam schrijven. Sommige lukt het redelijk, andere helemaal niet. De varkens zijn het snelste. Maggy May zet Napoleon voor het bord en laat hem de regels lezen. Aanvankelijk met haar hulp en nog wat gebrekkig, maar gaandeweg steeds beter.)

Napoleon

Eén. Alles op twee poten is een vijand!

Twee. Als op vier poten of met vleugels, is een vriend!

Drie. Een dier mag geen kleren dragen!

Vier. Een dier mag niet in een bed slapen! Vijf. Een dier mag geen alcohol drinken!

Zes. Een dier mag geen enkel ander doden!

Zeven. Alle dieren zijn gelijk!

Molly

(Probeert het ook te lezen, maar dat lukt niet.) Kijk, dat is de M van Molly. En een O, en daar een L. Maar verder lukt het me niet.

Sneeuwbal

Dat hoeft ook niet Molly. Eigenlijk kun je al deze regels vergeten, als je het volgende maar onthoudt. Vier poten goed twee poten slecht.

Alle dieren

Vier poten goed, twee poten slecht.

Sneeuwbal

Lezen is leuk, maar er moet ook gewerkt worden. Kom allemaal naar het land.

Emma Drie

Neem mij niet kwalijk, Sneeuwbal. Maar Ons Gem en ik, wij staan op springen. Koeien moeten op tijd worden gemolken, wij zijn al een dag over tijd!

Sneeuwbal

Brulbeer en Napoleon, helpen jullie de dames even van hun melkplas af. (Dit gebeurt heel simpel. De twee koeien dragen een metalen rekje met daarin twee melkflessen. Brulbeer en Napoleon nemen die over en zetten de flessen midden op het speelveld.) Zo, en nu op naar het hooiveld! (Terwijl hij dat zegt zijn Brulbeer en Napoleon nog bezig. Alle dieren en Anneelien gaan af, Maggy May blijft achter.)

Maggy mei

Nou, hier is dan jouw kans.

Napoleon

Mijn kans?

Maggy mei

Weet jij wel wat daar allemaal in zit. Het is niet voor niets mensen dat drinken.

Napoleon

Wat drinken?

Maggy May

Die melk!

Napoleon

Ja maar

Maggy mei

Niks te ja maren. Drink. Of wil je je leven lang de sul blijven die je nu bent. (Napoleon drinkt een deel van de melk op.) En de rest?

Napoleon Ik zit vol.

Maggy may

Dan bewaar je de rest voor later. Dat kan je nog van pas komen En nu snel de anderen achterna. Anders gaan ze ons nog missen (Ook af)

Derde bedrijf: Het boerenleven

Scene 1

(In een bewegingscène wordt het binnenhalen van de rijke oogst verbeeld. Alle dieren hebben hierin hun functie.)

Sneeuwbal

Zie je wel, een fluitje van een cent. Gedaan, dus is het nu wed tijd om stalwaarts te gaan.

Scène 2

Ons Gem (Terug op het erf.)

Hé, hier stond mijn melk.

Emma Drie

Ja, hier stond de melk. (Er ontstaat beroering onder de dieren.)

Ons Gem

Brulbeer en Napoleon hebben ons gemolken. Toen is de melk hier neergezet.

Emma Drie

Daarna zijn we allemaal naar het veld gegaan.

Ons Gem

Allemaal? (Kijkt richting Brulbeer en Napoleon. Napoleon duwt Brulbeer naar voren voor een verklaring.)

Brulbeer

(aanvankelijk stotterend.) Vrienden, inderdaad. Wij hebben ons over de melk ontfermd. Niet uit eigen baat, maar uit collectief belang. Zoals jullie weten is koemelk rijk aan goede stoffen. En daarom wordt hij door het voer gemengd.

Napoleon

Inderdaad.

Annelijn

Door al het voer?

Brulbeer

Het eh varkensvoer, wel te verstaan.

Napoleon

Ja, het varkensvoer.

Brulbeer

Maar wij doen dit niet uit zelfzuchtigheid. Integendeel zelfs. Eigenlijk lusten wij helemaal geen melk. Wij wroeten liever her en der. Maar de zorg voor deze Animal Farm, die jullie haast als vanzelfsprekend aan ons hebben toevertrouwd, vraagt zoveel extra's van ons, dat de vele bestanddelen van de melk in wezen niet veel meer zijn dan een noodzakelijke suppletie op het dagelijks voedsel dat wij maar al te graag bereid zijn met jullie te delen.

Annelijn

Nou, als jullie dat delen noemen, dan weet ik er nog wel een paar.

Brulbeer

Inderdaad, delen. Zouden wij ons werk niet naar behoren do wat zou er dan gebeuren? Jansen zou kunnen terugkeren en boerderij weer in zijn bezit nemen. En dat is toch wat wij willen? Zeg het me: wensen jullie die schrik van een Jansen terug?

Napoleon

Nou? Willen jullie Jansen terug?

Alle dieren Nee.

Brulbeer

Bovendien, vrienden, hebben onze beste Napoleon en z charmante vrouw Maggy May een opperste daad v mededierlijkheid verricht. Zoals jullie weten is Jansen op z vlucht vergezeld van zijn hond. Hoe een dier zich zo heeft kunn verlagen door de zijde van de vijand te kiezen, weet ik niet. N wel met achterlating van een pas geworpen nest. Die jonge puppies.....

Annelijn

Puppies, pitbulls zul je bedoelen. Man, dat zijn je reins bloedhonden.

Brulbeer

Jonge pupjes, gedoemd tot sterven waren zij. Maar gelukkig hebben Napoleon en Maggy May zich over hen ontfermd zullen zij er persoonlijk voor instaan dat de twee, die zij Castor Pollux

hebben genoemd, zullen worden opgevoed. Niet in h verderfelijke hondengedrag van hun moeder, maar in onze geest En omdat de beide jonkies nog zogende zijn, is Napoleon zo vrij geweest om een gedeelte van de melk te rantsoeneren. De melk die hij als het ware uit zijn eigen mond heeft gespaard. Daarom Napoleon en Maggy May. (Korte stilte.) Ik zei dus : leve Napoleon en Maggy May.

Enkele dieren

Leve Napoleon en Maggy May.

Brulbeer

Ik word toch niet doof?

Meer dieren

Leve Napoleon en Maggy May.

Brulbeer

(Maggy May heeft intussen de honden gehaald. Castor en Pollu op, ze zien er vervaarlijk uit met gespijkerde halsbanden.) Leve Napoleon en Maggy May.

Alle dieren Leve Napoleon en Maggy May.

Vierde bedrijf: De slag van de koeienstal

Scene 1

Klaver

Mozes, jij bent even zwart als jou geweten. Je bent me te vaak op de schouder van Jansen gaan zitten om uit zijn hand te eten.

Mozes

Beetje kalm aan, beste Klaver. Een vliegende kraai vangt altijd wat en dus ik ook. Je bent gewoon jaloers. Omdat ik door de lucht kan gaan en staan. Ik laat me niet zomaar tegenhouden door een hek, zoals jij. Kwestie van intelligentie.

Klaver

Dat kan wel waar wezen, maar de praatjes die jij rondstrooit, geloof ik voor geen meter. Mijn hoefijzers brengen ten minste nog geluk, dat gekrakeel van jou alleen maar ellende.

Mozes

Zo, zo, vandaag de paardenstaart weer eens ingeruild voor de bokkenprui?

Klaver

Ik praat niet meer met jou.

Mozes

Moet je het zelf maar weten. Dan vertel ik jou niet over de buitenwereld waar ik vanuit mijn kraaiennest het zicht op heb.

Klaver

Dat hoeft ook niet, want ik weet alles al. Gehoord van Koeroe en Witpen. Die vliegen elke dag af en aan. Postduiven, daar heb je ten minste wat aan. Jij bent eerder een begrafenisondernemer, de zwarte Piet van verenland.

Mozes

Ik waarschuw je. Als jij zo door blijft gaan, maak ik een duikvlucht en pik ik al je manen kaal.

Klaver

Pas jij maar op voor mijn achterpoten. Eén trap tegen die kraaienkop van je en je ligt op apegapen.

Sneeuwbal

Kom, kom. Vrienden. We zijn met dieren onder elkaar. Laat dat geruzie maar aan de mensen over. Wij hier zijn niet alleen animaal. Maar ook amicaal. De mensenboerderijen hier verder op, daar is ruzie. Al die boeren liggen constant met elkaar overhoop. Waarom? Omdat ze elkaar het licht niet in de ogen dulden.

Mozes

Dat zei ik je toch al!

Klaver

Dat zei je niet!

Sneeuwbal

maar onderwijl voert onze geest ook over hun land. Anders al zo handelbare stieren zijn ineens niet meer te temmen. Scha Zijn uit hun omheining gebroken en vreten overal de klaver w Koeien schoppen melkimmers omver en paarden werpen berijders af. Ook daar worden ze animaal. Lang leve ons! Elk animaal.

Witpen

Ik zou er maar niet zo trots op zijn.

Koeroe

Want wat wij hebben gezien, is niet zo mooi.

Witpen

Wij maken onze dagelijkse vlucht over de landerijen

Jij bent niet

maar zien vooral ellende.

Witpen

Elk dier dat het over ons heeft, wordt opgesloten in een hok.

Koeroe

Afgeranseld, neergesabeld.

Witpen

Elk dier dat over ons wil zingen opgepakt.

Koeroe

De mond gesnoerd.

Witpen

De menselijke wezens beven voor elk woord over ons.

Koeroe ‘

Zien het als een aankondiging voor hun toekomstig lot.

Witpen ‘

Ze hebben hun ruzie bijgelegd....

Koeroe

En ze zijn het eens als nooit tevoren.

Witpen

Dus hebben ze vergaderd....

Koeroe

in hun boerenbonden.

Witpen

over ons geroddeld....

Koeroe

ons vervloekt.

Witpen

Ze hebben hun stokken genomen...

Koeroe

hun rieken en hun knotsen....

Witpen

en nu zijn ze op weg naar ons

Koeroe

Klaar voor de aanval!

Sneeubal

De aanval? Dan zullen we hen eens mooi een lesje leren. Zij de De aan wij de verdediging, want de laatst aan de hal nanvachten. (Tijdens het lied wordt de slag van de Koeienstal verbeeld, er is geen tegenstander zichtbaar.)

Alle dieren♪

Wie kaatst kan de bal verwachten

Wie kaatst die kan de bal verwachten

De wapens op, klaar voor de strijd Wie kaatst die kan de bal verwachten

De aanval in, dapper vooruit

Wie kaatst die kan de bal verwachten

Gelijke munt, terug betaald

Wie kaatst die kan de bal verwachten

Jarenlang zijn we afgeslacht

Hebben nu grote overmacht Zo winnen wij met dierenkracht

Vechten hard om lijfsbehoud Als held, met eer, met leeuwenmoed

Wie kaatst die kan de bal verwachten

De wapens op, klaar voor de strijd Wie kaatst die kan de bal verwachten

De aanval in, dapper vooruit

Wie kaatst die kan de bal verwachten

Gelijke munt, terug betaald

Wie kaatst die kan de bal verwachten

Scene 2

Maggy mei

Het volk wacht op een compliment van zijn leider. Kom on Nappie, zeg eens wat. Laat zie dat je er bent. En laat vooral zie wat je bent.

Napoleon

Wat moet ik dan zeggen?

Maggy mei

Over de grootsheid van het volk. Daar trappen ze altijd in. D maar complimenten uit. Maar laat vooral zien dat jij de lei bent.

Napoleon

Ik?

Maggy May

Ja, jij. Wie anders? Jij!

Napoleon

Vrienden eh, al bij mijn geboorte ben ik vernoemd naa groot veldheer. Sta mij daarom toe dat ik de helden van oorlog eer. Sneeuwbal en Bokser. Ik benoem jullie tot Heldendier, Eerste Klasse. En sta mij toe dat ik dit driestuiverstuk dat ik gevonden heb in de inboedel van Jansen, jullie omhang als teken van eer. Bij wijze van medaille. Jullie hebben de naam van onze boerderij hooggehouden. Dankzij jullie zijn wij optimaal animaal En omdat ik vind dat we dit nooit mogen vergeten, benoem ik deze slag tot..... eh..... eh.... Zeg mensenkind, heeft die slag ook nog een naam.

Annelien

Jawel, hier op bladzijde 43. De Slag van de Koeienstal.

Napoleon

Benoem ik deze slag tot de Slag van de Koeienstal.

Bokser

(In paniek na de overwinningsroes.) Molly is weg. Ze hebben Molly meegenomen. De schoften! Molly meegenomen. Misschien wel aangerand, verkracht. Och arme Molly. Terwijl wij hier onze vrijheid bevochten, hangt zij al bij de paardenslager. Onschuldig gevild.

Molly

(Steekt haar kop onder het hooi vandaan.) Nee hoor, hier ben ik. Zo'n veldslag is niks voor een paard van stand. Het enige veld waar ik mijn slag sla, staat vol met klaver.

Vijfde bedrijf: De bouw van de molen

Scene 1

Molly

Hemeltje lief, ik weet niet hoe ik het allemaal voor elkaar moet krijgen. Opstaan, mijn manen in fatsoen brengen, ontbijten. En dan nog mijn oefeningen. Dat is belangrijk, want zonder oefening geen kunst

Klaver

Je kunt beter op tijd komen. Wij zijn al lang weer aan het werk. Klaver

Molly

Alsof dat wat ik doe geen werken is. Ik moet me voorbereiden op mijn carrière. Eens zal ik een prachtig dressuurpaard zijn. De ster van de hogeschool. Het ene been hup, het andere hop. Dat is dans. Dat is cultuur. Daar snappen jullie boeren toch niets van.

Klaver

Die knecht van de boerderij hiernaast zeker wel! Ik heb het wel gezien, hoe je tussen de middag naar de rand van de boerderij gaat en tegen het hek gaat staan. Zodat hij je neus kan aaien. Je laat een mens je neus aaien! En je laat je suikerklontjes voeren!

Molly

Hij deed het niet. Ik was het niet. Het is niet waar!

Klaver

Oh nee? En hoe kom je dan aan die suikerklontjes die je achter in de stal hebt verborgen. Onder het hooi. En hoe komen die geleurde lintjes daar te liggen? Zeker uit de lucht komen waaien!

Molly

Het is niet waar. Die suikerklontjes, die eh... Die linten, die eh... (went haar blik af van Klaver.)

Klaver

Molly, kijk me aan!

Molly

Klaver, kan ik je vertrouwen?

Klaver

Dat weet je toch! Hoe lang zijn we al vriendinnen?

Molly

Klaver, ik ga weg. In kan in het dorp een baantje krijgen als karrenpaard. Prachtig koperen beslag, mooi glimmend tuig. Linten in mijn haar. Stel je voor Klaver, dit prachtige lichaam voor een huifkar. Iedereen zal naar me kijken.

Klaver

Maar Molly, en wij dan?

Molly

Wil je het echt weten, Klaver? Mijn hart is bij jou. En bij Bokser. Jullie zijn mijn vrienden. Maar al die anderen, die kunnen me gestolen worden.

Klaver

Molly. Hoe wil je dan weg, in 's hemelsnaam?

Molly

Ik heb er lang op gekeken, ik heb er lang voor geoefend. Achter het roggeveld is het hek kapot. Met een lange aanloop moet ik er net overheen kunnen. Als het lukt, dan ben ik vrij. Zo niet, dan heb ik pech gehad en moet ik accepteren dat ik altijd hier moet blijven. Ik moet het proberen. Ik wil niet mijn leven lang rondlopen met het verwijt dat ik het niet geprobeerd heb.

Klaver

Nou vooruit dan, het is jouw keuze. Maar goedvinden doe ik het niet. Desondanks: het ga je goed, Molly. Houd je haaks. Ik blijf aan je denken. (Molly rent af en blijft af.)

Brulbeer

(Roept alle dieren bijeen voor een plenaire vergadering.) Zeventiende wekelijkse bijeenkomst voor alle dieren van Animal Farm!

Napoleon

Dank, vrienden dank. Dank in eh... (Maggy May geeft hem een briefje, hij voet het open en leest het vluchtig. Eigenlijk leeseen briebigende tekst hardop.) jullie vertrouwen in ons. Wij, varkeni wij zullen er alles aan doen om jullie door de komende bans winter heen te leiden. Wij zullen het voorwerk doen voo barre beslissingen daaromtrent, die jullie vervolgens in deze plenaire bergadering zullen bekrachtigen. Want animaal, dat zijn we allemaal.

Brulbeer

Applaus voor Napoleon. Animaal zijn we allemaal.

Sneeuwbal

Inderdaad vrienden, de komende winter. We zullen eerst gierst moeten zaaien, om onze wintervoorraad op peil te brengen.

Maggy May (Half verstaanbaar in het oor van Napoleon.) Haver.

Napoleon

Gierst, je zult je vergissen, waarde Sneeuwbal. Haver is belangrijker.

Brulbeer

Applaus voor Napoleon. Haver is belangrijker.

Sneeuwbal

En voor de herkauwers onder ons is meer kool nodig.

Maggy may

(Half verstaanbaar in het oor van Napoleon.) Wortelen.

Napoleon

Ik dacht het eerlijk gezegd niet, Sneeuwbal. Wortels, vanwege de Molly

Klaver, ik ga weg. In kan in het dorp een baantje krijgen als karrenpaard. Prachtig koperen beslag, mooi glimmend tuig. Linten in mijn haar. Stel je voor Klaver, dit prachtige lichaam voor een huifkar. Iedereen zal naar me kijken.

Klaver Maar Molly, en wij dan?

Molly

Wil je het echt weten, Klaver? Mijn hart is bij jou. En bij Bokser. Jullie zijn mijn vrienden. Maar al die anderen, die kunnen me gestolen worden.

Klaver Molly. Hoe wil je dan weg, in 's hemelsnaam?

Molly

Ik heb er lang op gekeken, ik heb er lang voor geoefend. Achter het roggeveld is het hek kapot. Met een lange aanloop moet ik er net overheen kunnen. Als het lukt, dan ben ik vrij. Zo niet, dan heb ik pech gehad en moet ik accepteren dat ik altijd hier moet blijven. Ik moet het proberen. Ik wil niet mijn leven lang rondlopen met het verwijt dat ik het niet geprobeerd heb.

Piano

Nou vooruit dan, het is jouw keuze. Maar goedvinden doe ik het niet. Desondanks: het ga je goed, Molly. Houd je haaks. Ik blijf aan je denken. (Molly rent af en blijft af.)

Brulbeer

(Roept alle dieren bijeen voor een plenaire vergadering.) Zeventiende wekelijkse bijeenkomst voor alle dieren van Animal Farm!

Napoleon

Dank, vrienden dank. Dank in eh... (Maggy May geeft hem een briefje, hij doet het open en leest het vluchtig. Eigenlijk leest hij een brieftekst hardop.) jullie vertrouwen in ons. Wij, varkenen wij zullen er alles aan doen om jullie door de komende barre winter heen te leiden. Wij zullen het voorwerk doen voor alle beslissingen daaromtrent, die jullie vervolgens in deze plenaire vergadering zullen bekrachtigen. Want allemaal, dat zijn we allemaal.

Brulbeer

Applaus voor Napoleon. Allemaal zijn we allemaal.

Sneeuwbal

Inderdaad vrienden, de komende winter. We zullen eerst giers moeten zaaien, om onze wintervoorraad op peil te brengen.

Maggy May

(Half verstaanbaar in het oor van Napoleon.) Haver.

Napoleon

Gierst, je zult je vergissen, waarde Sneeuwbal. Haver is belangrijker.

Brulbeer

Applaus voor Napoleon. Haver is belangrijker.

Sneeuwbal

En voor de herkauwers onder ons is meer kool nodig.

Maggy mei

(Half verstaanbaar in het oor van Napoleon.) Wortelen.

Napoleon

Ik dacht het eerlijk gezegd niet, Sneeuwbal. Wortels, vanwege de sterke concentratie caroteen, dat is wat ze in barre tijden nodig hebben.

Brulbeer

Applaus voor Napoleon. Allemaal zijn we allemaal.

Sneeuwbal

En ook de techniek zullen we op een steeds hoger plan moeten brengen. Afwateringskanalen moeten we hebben, voor de irrigatie. Inkuilen moeten we, om het wintervoer fris en sappig te houden. Thomasslakkenmeel moeten we uitstrooien om bij te mesten, en onze eigen mest moeten we efficiënter over het land verspreiden. We zullen poepschema's opstellen met wie hoeveel waar mag leggen en waarom. En vooral vrienden, we moeten voort in de vaart der dieren. Want stilstand is achteruitgang en wi kiezen juist voor vooruit! En geen vooruitgang zonder elektriciteit. Daarom bouwen we een windmolen. Voor de elektriciteit.

Allen

*We bouwen een molen We bouwen een molen Die draait met de wind We bouwen een molen
Vol kracht en gezwind*

Sneeuwbal

*De wind speelt in de wolken En bladeren dansen in 't zwerk De dromen verdrijven de zorgen De
wind zal ons helpen bij 't werk We hebben de dromen geweven Van toekomst en paradijs
Kleurige droomspinsels zweven Multicolor door al het grijs*

Maggie May

Een windmolen, wat een belachelijk idee

Napoleon

Net wat je zegt, een belachelijk idee

Allen

We bouwen een molen

Die draait met de wind

We bouwen een molen

Vol kracht en gezwind

Sneeuwbal

Een bries trekt over de landen

Zij tintelt, verfrist ons totaal

Ineens slaan wij de handen

Bezield van een mooi ideaal

De wind zwiert over de daken

verjaagd al het stof en brengt glans

Wij kunnen ons leven zelf maken

De wind biedt ons nu deze kans

Allen

We bouwen een molen

Die draait met de wind

We bouwen een molen

Vol kracht en gezwind

Napoleon

Een windmolen, dat is een belachelijk idee

Maggie May

Precies, en dat ga jij ze vertellen ook

Napoleon

Vrienden, het is sneeuwbal in de kop geschoten, een dwaling

Een daad van verzet. Een belachelijk bouwwerk wil hij toevoegen aan onze boerderij. Een stapel roestend ijzer, dat niet meer zal zijn dan een en al krakkemikkerigheid

Sneeuwbal

Een windmolen die ons van elektriciteit zal voorzien.

Napoleon

Wat hebben wij aan elektriciteit. Krijgen we daar onze maag me Napoleon vol. Voedsel voor iedereen, dat moet er zijn.

Brulbeer

Applaus voor Napoleon. Voedsel voor iedereen.

Sneeuwbal

Natuurlijk, de bouw zal lastig zijn, en misschien wel een jaar duren.

Napoleon

Dat is het hem nu juist. Een jaar lang bouwen aan zo'n belachelijke molen. En ondertussen onze velden laten verslomzen. We moeten voedselpositie verbeteren. Alleen zo komt an Splinter door de winter!

Brulbeer

Applaus voor Napoleon en voor Jan Splinter in de winter,

Sneeuwbal

De windmolen zal ervoor zorgen dat het zware werk van on schouders wordt genomen. Elektriciteit kan machines aandrijven Dorsmachines, ploegen, eggen, rollers, bind- en maaimachi Bovendien kan elke stal van elektrisch licht worden voorzien. verwarming zodat het

in de winter behaaglijk zal zijn. Daa vraag ik jullie, mijn mededieren, zijn jullie voor de vooruitg
Zijn jullie voor de windmolen?

Alle dieren

(Vamiit de dieren klink instemmingheid.)

Napoleon

Apporte! (Het geluid van twee blaffende honden klinkt. Maggy May komt met Castor en Pollux op, ze zien er vervaarlijk uit. Ze laat de honden en die rennen op Sneeuwbal af. Sneeuwbal ziet ze op zich afkomen en vlucht weg. Castor en Pollux erachteraan Sneeuwbal valt, staat weer op, rent. Maar de honden krijgen hen te pakken.)

Anneline

Doe wat, dit kunnen jullie toch niet laten gebeuren. Houdt de twee ploerten tegen. (Er ontstaat een worsteling en Sneeuwbe weet te ontkomen. Hij gaat af. Castor en Pollux komen terug e kiezen de zijde van Napoleon. Ze zullen nauwelijks nog van he vandaan gaan. Alle dieren hebben dit schouwspel gelate aangezien.) Zie je nou wel, ik zei jullie toch dat het pitbulls zij Als jullie er nu niets aan doen, nemen ze jullie straks allemaal grazen.

Archibald

Napoleon, ik meen te moeten protesteren. Sneeuwbal is onre aangedaan. Hij is een vooraanstaand lid van onze gemeenschap verdient zo'n behandeling niet. ((Napoleon geeft Castor en Pol een teken, ze gaan dreigend naar Archibald.)

Napoleon

Mijn waarde Archibald, heb je nog wat toe te voegen?

Archibald

(Verschrikt.) Nee, Napoleon.

Napoleon

Prima. Heeft iemand anders nog wat toe te voegen? (Stilte) heeft iemand anders nog wat toe te voegen?

Enkele dieren

(Hoorbaar met tegenzin) Nee, Napoleon,

Brulbeer

Vrienden, Ik vertrouw erop dat ieder dier het offer waardeert Napoleon brengt door al dit extra werk op zich te nemen. Der niet dat het leiderschap een lolletje is. Integendeell Het beteken een grote en zware verantwoordelijkheid. Niemand is er dien van overtuigd dan Napoleon Dat alle dieren gelijk zijn. Hij maar al te gelukkig zijn wanneer jullie besluiten zouden kunnes nemen.

Maar jullie zouden soms een verkeerd besluit nemen naar zouden we dan zijn? Laten we ademen dat jullie beslo hadden Sneeuwbal te volgen met die hersenschim over een windmolen, Sneeuwbal, die zoals we nu weten, niet minder dan een misdadiger is.

Muriël

Maar hij vocht dapper bij de Slag van de Koeienstal.

Napoleon

Dapperheid is niet voldoende. Trouw en gehoorzaamheid zijn meer van belang. En wat de Slag van de Koeienstal betreft: mettertijd zullen we merken dat zijn aandeel daarin zwaar overdreven werd. Discipline vrienden. IJzeren discipline. Dat is het wachtwoord voor vandaag. Eén misstap en onze vijanden hebben ons eronder. Jullie wensen Jansen toch zeker niet terug?

Bokser

(Treedt naar voren uit de menigte) Wanneer Napoleon het zeg dan zal het wel juist zijn. Ik ga weer aan het werk. Ik zal harde werken. Aan mij zal het niet liggen dat Jansen terugkomt. Late we allemaal gaan werken. (Alle dieren gaan af, behalve varkens.)

Maggy May Toch is het zo gek nog niet, elektriciteit. Een verwarmde stal. En niet te vergeten zo'n Carmen krulset. . Want mijn staart kan nog wel een extra krulletje gebruiken. Raapt de bouwtekening van Sneeuwbal op en geeft die aan Napoleon) Hier, je weet wat je te wachten staat.

Napoleon

(Roept de dieren terug.) Oh ja, ik heb besloten dat we een windmolen gaan bouwen,

Benjamin

De windmolen?

Brulbeer

Je hebt het toch gehoord. Napoleon zegt dat we de windmolen gaan bouwen.

Napoleon

Inderdaad vrienden, we gaan een windmolen bouwen. Het wordt een bijzonder project. Er zal hard moeten worden gewerkt e waarschijnlijk is het noodzakelijk daarvoor de rantsoenen verlagen. Ik schat dat het ons twee jaar tijd zal gaan vergen. Een tweejarenplan dus. (Napoleon gaat af.)

Muriël

Maar hij was er toch op tegen?

Brulbeer

Napoleon? Hoe kom je daarbij. Hij is altijd een groot voorstander geweest. Het is zelfs zijn idee geweest. Maar die schurk van Sneeuwbal ging ermee aan de haal. Napoleon heeft slechts schijn gewekt tegen de windmolen te zijn. Het was niet meer een manoeuvre. Om de kwade bedoelingen van Sneeuwbal te leggen. Dat was tactiek, vrienden. Strategie. (Allen af, bel Annelien en Maggy May.)

Annelien

Goed dat ik je alleen zie. Wat hier gebeurt, daar klopt niks van

Maggy May

Hoezo? Wat gebeurt, gebeurt. Daar kun jij niks aan veranderen

Annelien

Jij stookt Napoleon op en dat kan helemaal niet.

Maggy May

Dat mag ik toch zeker uitmaken.

Annelien

Dat staat helemaal niet in het boek. Napoleon en Brulbeer, die komen erin voor. Maar over ene Maggy May wordt helemaal niet gesproken.

Maggy May

En wil je daarmee zeggen dat ik niet besta.

Annelien

Ja, dat wil ik.

Maggy May

En toch besta ik. Kijk maar. Ik sta hier voor je, in volle glorie.

Annelien

Maar Orwell heeft het helemaal niet over je.

Maggy May

Daar heb ik toch niks mee te maken.

Annelien

Dat heeft er alles mee te maken. Jij hoort helemaal niet thuis in di verhaal.

Maggy mei

Toch zul je eraan moeten wennen dat ik er ben.

Annelien

Waarom heeft Orwell je dan niet beschreven.

Maggie May

Omdat ie bang was voor vrouwen natuurlijk. Daarom speelt geen Maggy May enkele vrouw een rol van betekenis in dit boek. Maar je kunt de rol van de d'Arc, Mata kennen in de geschunt de Cleopatra, Jeanne dire Mata Hari. En waar waren al die mannelijke leiders zonder vrouw?

Annelien

Mooi en aardig, maar de afspraak was dat we het verhaal niet zouden beïnvloeden.

Maggy May

Ho, ho, die afspraak geldt alleen voor jou. Ik ben slimmer dit verhaal ingerold. Ik heb geen voorwaarden. Daarom: ik blijf er zet het verhaal op mijn manier naar mijn hand. Basta. (Af.)

annelien

Waarom zij wel en ik niet? (Af.)

zesde bedrijf: Handel

scene 1

Bokser

Zo, Klaver, nog even de schouders eronder. Deze balen stro weg en dan zit het erop voor vandaag.

Klaver

Dan pas? Dat kunnen we toch ook morgen doen?

Bokser

Morgen moeten we voor de ploeg. Ik de roggeakker, jij het bietenveld

Klaver

Het bietenveld, ik voel het nog in mijn rug. Vorige keer hield ik het niet meer.

Bokser

Weet je wat Klaver, als ik morgen een uur eerder opsta en wat harder op de roggeakker werk, kan ik het bietenveld er nog bij nemen. Ik ben meer op kracht gebouwd dan jij.

Klaver

Maar jij werkt nu ook al op zondag. Jij was de eerste die riep dat het goed was toen Napoleon vroeg op we ook op zondag wilden werken.

Bokser

Arbeid adelt, Klaver. Arbeid adelt,

Klaver

Of we op zondag wilden werken. Het leek een vraag maar het was meer een bevel. (Doet Napoleon na.) 'De zondagsarbeid is geheel vrijwillig. Maar helaas moeten we van de dieren die er niet aan deelnemen het rantsoen halveren. Met de helft van wat toch al een beetje is, kom je om van de honger.

Bokser

Kom, kom, Klaver. Je mag veel zeggen, maar je moet niet overdrijven. 't Is waar, we moeten hard werken, maar honger hebben we niet. We hebben niet minder te eten dan in de tijd van Jansen.

Klaver

Maar wel minder hoefijzers. Sterker nog, ik krijg bijna nooit nieuwe. Hoe moet ik nou werken met versleten hoefijzers?

bokser

Nou moet je niet zeuren. Als je iets beter oplet waar je je voeten neerzet, doe je er twee keer zolang mee.

Klaver

En nou ik het er toch over heb, het paardentuig is ook dringend aan vervanging toe. Het leer is overal gescheurd. Dat schuurt op mijn huid. Hele striemen houd ik eraan over.

Brulbeer

Klaver en Bokser. Ik heb jullie nu al bijna een kwartier met elkaar zien praten.

Bokser

Sorry. Het zal niet meer gebeuren.

Klaver

Kom op, Brulbeer, het was maar één gesprek. Van paard tot paard. En het ging over het werk. Eigenlijk was het werkoverleg.

Brulbeer

Werkoverleg. Nou ja. Dat doet me er trouwens aan denken dat er voor jullie extra werk aan de

winkel is, volgende week. Dan beginnen we met de bouw aan de windmolen.

Klaver

De windmolen?

Brulbeer

De windmolen. Dan moeten we er met z'n allen tegenaan. Overwerk dus. We hebben een goede steengroeve hier op de boerderij. Daar kunnen we stenen hakken. Grote vierkante stenen.

Klaver

Grote stenen? En die moeten wij zeker uit de groeve sjouwen.

Bokser

Toe nou, Klaver.

Brulbeer

Nee hoor, dat hoeft niet. Daar gebruiken we een uitvinding voor Napoleon heeft berekend dat we de zwaartekracht daarvoor kunnen gebruiken.

Klaver

Zwaartekracht? Wat is dat nou weer. Wat kracht is, dat weet ik wel. Ik heb kracht. Maar vooral Bokser heeft kracht. Natuurlijk Hij is ook zwaar.

Brulbeer

Precies. Napoleon heeft een constructie bedacht zodat we op eenvoudige manier de stenen uit de groeve kunnen takelen. Met koorden en katrollen. Dan kan zelfs Muriël de was doen.

Bokser

Muriël? Dat is een geit met kippenkracht.

Brulbeer

Precies. Dat is het hem net. Dankzij de zwaartekracht kun je zwaar werk licht maken.

Klaver

Zwaar werk licht? Dus dan kunnen we weer op zondag vrijnemen, zonder dat de rantsoenen worden aangetast.

Brulbeer

Laten we eerst maar eens aan het karwei beginnen.

alle dieren♪

*We bouwen een molen Die draait met de wind We bouwen een molen
Vol kracht en gezwind*

Napoleon

(Komt op tijdens de laatste regel van het lied) Dat lied mag niet gezongen worden. Het is gezongen door een subversief dierschap.

Alle dieren

(neuriën nu het lied)

Napoleon

Zelfs de melodie is verboden. Uitsluitend door Brulbeer goedgekeurde liederen mogen nog worden gezongen.

Brulbeer

Omwonden met touwen Zijn de stenen te houwen De paarden..... (Merkt dat geen enkel dier meezingt.)

Napoleon

Dat is dan duidelijk. Voortaan werken we zonder gezang! (Het werk gaat door, in stilte. Het is Bokser die de meeste arbeid verzet.)

Maggy May

(Neemt Napoleon apart.) Ik heb prachtige stenen gezien.

Napoleon

Ik ook. In deze groeve stikt het van de stenen.

Maggy mei

Nee, niet zulke. Mooie kleine, glinsterende. In prachtige kleuren en mooi geslepen.

Napoleon

Met zulke kleintjes kun je toch geen molen bouwen.

Maggy mei

Daar zijn ze ook niet voor, maar voor in mijn oren. Alle vrouwen van mijn positie dragen zulke stenen in hun oren. En aan een touwtje geregen om hun nek. En wat zij hebben, wil ik ook.

Napoleon

Maar lieverd, we hebben hier toch niet zulke steentjes.

Maggy mei

Je zorgt maar dat je ze krijgt. Desnoods koop je ze maar buiten de boerderij. We hebben genoeg graanvoorraad. Die ligt hier voorlopig toch maar te liggen. Je ruilt het graan maar voor die stenen.

Napoleon

Maar dat is voor hen. Zij werken dus ze moeten ook eten.

Maggy mei

Dat is voor hen, dat is voor hen. Wanneer leer je nou eindelijk eens voor jezelf op te komen. Weet je wat jij nodig hebt. Een beetje peper in je reet. Wat meer power. Zodat je eindelijk eens een echte vent wordt. Je kunt maar op een manier de baas zijn. Door ervoor te zorgen dat ze jou ook als baas zien.

Napoleon

En nog wat. Ik heb besloten tot een nieuwe politiek. De bouw van onze windmolen dwingt ons om handel te drijven met de naastgelegen boerderijen. Natuurlijk niet met een zakelijk oogmerk, uitsluitend om bepaalde materialen te verwerven die wij dringend nodig hebben. De eisen die de windmolen stelt, moeten een deel van onze principes opzij zetten. En een deel van onze hooi- en tarwevoorraad. Want dat hebben we nodig om onze inkoop te betalen. Cement, speciekuipen, steigerpalen.

Archibald

(Onderbreekt zijn werk.) Maar Napoleon. Waar zij je principes. Handeldrijven met de mensen. (Verschillende dieren geven er blijkt van het met Napoleon eens te zijn.)

Napoleon

Castor en Pollux! (Onder luidt geblaf komen ze op. Iedereen gaat weer aan het werk. Terwijl er in stilte wordt doorgewerkt zien we dat Napoleon met een mens onderhandeld. Ze geven elkaar eer hand. De man haalt een schrijfblok uit zijn koffertje. Napoleon ze zijn handtekening ergens onder. Ze geven elkaar een hand en de man geeft aan Napoleon een sigaar. De man gaat weer af. Ongeveer terzelfder tijd brengt Maggy May een paar dekens he huis in. Ze pakt het bed van Jansen en legt daar de dekens in. Brulbeer geeft het signaal dat het werk voor die dag gedaan is.)

Archibald

Net moest ik zwijgen, maar nu het werk voor vandaag gedaan is kan ik weer spreken. Onopvallend wellicht, want je weet nooit wie er mee luistert. Het is verraad. Handel drijven met mensen.

Emma Drie

En heb je Maggy May gezien. Ze heeft het huis van Jansen ingepikt. Ze heeft het bed van Jansen ingepikt.

Muriël

De regels! Het is tegen de regels. Regels die ze nota bene z hebben opgesteld.

Ons Gem

Precies. De regels. Regel één. Al wat op twee poten loopt is e vijand.

Benjamin

Regel vier. Geen dier mag in een bed slapen. (Mozes heeft het allemaal opgevangen. Hij gaat naar Brulbeer en smoest wat in zijn oor.)

Brulbeer

Vrienden, vrienden. Onenigheid, naar ik hoor. Ik heb het toch uitgelegd. Van die handel. En dat woonhuis? Ach, dat is toch n logisch als wat. Wij varkens, wij doen het denkwerk. B logistverk, dat kan ik jullie verzekeren, is ook werk. Sterker n denk geestesarbeid. Wij vertegenwoordigen de hersenen van de hetisterij. En de hersenen, dat weten jullisen het ware ruggengraat. Het epicentrum. Die hersenen kunnen allee optimaal functioneren in een rustige ruimte. En zo'n drukke stal dat kun je toch moeilijk een rustige ruimte noemen. Bovendien het past toch ook beter bij de waardigheid van Napoleon, onze leider.

Bokser

Napoleon heeft altijd gelijk. Dat is het beste motto om hier oud te worden. Hard werken en Napoleon heeft altijd gelijk. Meer hoeft je hier niet te zeggen.

Muriël

Maar hoe zit het dan met regel vier. Geen dier mag in een bed slapen?

Brulbeer

Kom op, Muriel. Nou moet je niet overdrijven. Iedereen moet zich aan de regels houden, dus ook wij varkens houden ons aan de regels. Ook Napoleon houdt zich aan de regels.

Muriël

En toch weet ik het zeker. Regel vier.

Brulbeer

Muriël, kan ik er wat aan doen dat jij tijdens de leesles niet goed hebt opgelet. Regel vier. Kijk, hier staat het. Lees maar mee, als je wilt. (Brulbeer haalt de regels tevoorschijn. Er is in gekladderd.) Regel vier. Er staat dat geen enkel dier mag slapen in een bed met lakens. Met

lakens Muriël. L-a-k-e-n-s.

Muriël

Toch herinner ik me er niets van. Met lakens. Wat gek. Maar als het daar staat, dan moet het wel waar zijn.

Brulbeer

Jullie veronderstellen toch niet dat er ooit een verbod inzake bedden heeft bestaan. Een bed, dat is slechts de plaats waar men slaapt. Het gaat om de lakens. Dat is een menselijke uitvinding Een hoop stro in een stal is, goedbeschouwd, ook een bed. Wi hebben de lakens van de bedden verwijderd en slapen tussen de dekens. En nou is het klaar met dat gezeur. Gewerkt moet e worden. En harder dan hard, anders raakt die windmolen nooit a (Alle dieren werken als bezetenen. Onderwijl zwaait Brulbeer me de zweep. Totdat Mozes opkomt en aan de stoomfluit trekt. All werkers gaan af, behalve Bokser. Die werkt door.)

=====tot zover=====

Pauze

(Tijdens de pauze wordt de ruïne van een half afgebouwde windmolen klaargezet.)

Zevende bedrijf: De vonnissen

Eerste scène

Napoleon

(Staat met alle dieren bij de ruïne van de molen.) En weten jullie wie daar verantwoordelijk voor is? Sneeuwbal. Sneeuwbal heeft het gedaan. Uit louter kwaadheid omdat hij denkt dat hij zo plannen kan dwarsbomen.

Benjamin.

Kom op, napoleon, Dat meen je toch zelf niet. De storm van gisteravond, daardoor is het gekomen.

Mozes

Nee Napoleon heeft gelijk. Ik heb zelf gezien toen ik nog even buiten was. Sneeuwbal kwam aangeslopen. Van daar vandaan. In een rechte lijn ging hij op de windmolen af. Langzaam. En toen hij er eenmaal was.....

Benjamin

langzaam. Dan had je alle kans om ons te waarschuwen. Jij bent toch altijd zo snel met je praatjes.

Napoleon

(Napoleon knipt met zijn vingers. Castor en Pollux komen naast hem staan.) Sneeuwbal heeft het gedaan! Vrienden, daarom, vanaf deze plaats, spreek ik thans het doodvonnis over hem uit. Heldendier Tweede Klasse en een halve kist appels voor degene die hem zijn straf doet ondergaan. En een hele kist voor degene die hem levend vangt!

Benjamin

Ik weet het niet, Sneeuwbal.

Ons Gem

Maar Napoleon zegt het. En die weet het altijd beter, dus het zal nu ook wel weer zo zijn.

Emma Drie

Ja, ze zijn nooit te vertrouwen. Wie hoog klimt, kan diep vallen. Dat zie je nu maar weer.

Archibald

Ik zou hem natuurlijk in een hinderlaag kunnen lokken. Want met mijn lijf achter hem aan gaan, dat lukt zeker niet.

Benjamin

Maar Sneeuwbal, die altijd zo aardig was....

Archibald

Ik kan een valkuil graven en die bedekken met takken. Waar hij invalt als hij erop gaat staan.

Ons gem

Ik laat hem uitglijden over een koeienvlaai

Emma drie

Ik geef hem zo een mep met mijn koeienstaart

Mozes

En ik weet het zeker. Want kijk zelf, daar, vlakbij dat gat in de heg, Voetsporen. Nu zien jullie het ook met eigen ogen.

Napoleon

(snuift aan de sporen) Inderdaad, van Sneeuwbal. (Veegt gelijk dat wat voor een spoor door moet gaan weg.)

Mozes

Zie je nou wel dat ik gelijk heb.

Benjamin

Nou, sorry. Een ezel kan zich toch ook wel een keer vergissen vaak stoot ik mezelf niet aan de zelfde steen.

Napoleon

Geen verder oponthoud, vrienden. Er is werk aan de winkel liever gezegd aan de windmolen. Vandaag nog begin we me herbouw. We zullen de ellendige verrader leren dat hij ons niet zomaar teniet kan doen. Voorwaarts, dierenvrienden. leve de windmolen. Lang leve Animal Farm.

Bokser

Ik ga aan de slag. Laten we de muren eens zo dik maken.

klaver

Maar dan hebben we toch meer stenen nodig.

Bokser

Maak je daar maar niet druk over. Daar zorg ik voor. (word weer in stilte gewerkt)

Brulbeer

(na een tijdje.) Achtentwintigste wekelijkse bijeenkomst voor al Brulbeer dieren van Animal Farm.

Napoleon

Vrienden, luister. De mens van buiten, met wie ik, in het algemeen belang, voor jullie welzijn zagezegd, handel drijft, heen mij te kennen gegeven dat er in de buitenwereld, de mensenwereld dus, behoefte is aan eieren. Kakelvers, dat zijn die van ons. Want ze zijn geproduceerd door de beste hennen van de hele wereld. Helaas, vrienden, kunnen we de legsels dus niet meer enkel voor eigen gebruik houden. En daarom heb ik, als jullie leider, besloten ze, in algemeen belang, te vorderen voor verkoop, Met de opbrengst daarvan kunnen we de basis leggen voor verdere aankopen. Graan en havermeel, dat we in de barre tijden die komen kunnen, hard nodig zullen hebben.

Marie Poel

Geen denken aan. De eieren die ik leg, zijn van mij.

Net poel

We zijn ons net aan het voorbereiden op onze lentebroed.

Marie Poel

Moord. Dat is het. Moord op nog niet uit het ei gekropen kinderen.

Net poel

Kom je aan mijn eieren, dan kom je aan mij.

Marie Poel

Toevallig, hebben wij nog wel een methode om het te verhinderen.

Net poel

Wij zijn kip, maar vooral ook vogel. Toevallig.

Marie Poel

En dat houdt in, toevallig, dat we kunnen vliegen,

Net poel

Toevallig

Marie Poel

We vliegen dus naar het dakspant, leggen daar onze eieren.

Net poel

Die vanaf die grote hoogte onherroepelijk kapot zullen vallen.

De Poelen

Ei-lied

Wij geen eieren

Zij geen eieren

De schaal gebroken

Het struif verpest

Wij geen eieren

Zij geen eieren

Van broed verstoken

In dit hoge nest

Case case case case

Case case case case

Case case case case

Case case case case

Wij geen eieren

Zij geen eieren

De eer verloren

De leg verstoord

Wij geen eieren

Zij geen eieren

Nu saam gezworen

Dit is kindermoord

tok tok tok

tok tok tok tok

tok tok tok

tok tok tok tok

Napoleon

als ik beveel, de grote leider, ben ik snel en doortastend. Maar ook meedogenloos zijn. De kippen daarboven, dat snatergepeupel van graan verstoken. Geen rantsoen zolang zij niet ordentelijk leggen. En elk dier dat, met meelij begiftigd, mijn gebod overtreedt, weet zijn vonnis getekend. Ik heb gezegd. (Ze komen zwijgend naar beneden en gaan naar hun hok voor de leg.)

Tweede scène

Maggy May

Dat was niet zo slim van jullie. Hij is woest.

Nel poel

Wie?

Maggy May

Mijn Napoleon. En als hij kwaad is, ben je nog niet van hem af.

Marie Poel

Oh.

Maggy mei

Hij zal op jullie de pik blijven houden en dat zullen jullie merken ook.

Maggie may

thi zal jullie het leven zuur maken. Dat kan hij, reken man

Net poel

Tenzij wat?

Maggy May

Tenzij jullie zeggen dat jullie er niets aan konden doen.

Marie Poel

Maar we deden het toch zelf.

Maggy mei

Als je zegt dat je daarin ben opgestookt door Sneeuwbal, zal wel met een sisser aflopen.

Net Poel

Maar Sneeuwbal heeft ons helemaal niet opgestookt.

Maggy mei

Dat er in een kippenkop niet veel verstand zat, dat wist ik al. Maar dit slaat alles. Snap dat dan toch. Sneeuwbal, dat is het symbool voor alle kwaad. Beken dat Sneeuwbal achter jullie daad verzet zit.

Marie Poel

Van vind jij ervan, Net?

net poel

Ach waarom ook niet. Als we ons bij dat feit neerleggen, kunnen we zelf ook rustig verder leggen.

Maggy May

Ik wist dat ik op jullie kon rekenen. (Gaat het huis in Napoleon.)

Net Poel

Zou het zo makkelijk zijn?

Marie Poel

Gewoon Sneeuwbal?

Maggy May

(ondertussen tegen Napoleon in het huiselijke schatje de Maggy May belachelijke democratie ook af, al die wekelijkse vergadering belach, recht van het volk. Het recht van de sterkste. Dat is de wer van het dierenrijk.

Napoleon

Maar dat kan ik ze toch niet vertellen?

Maggy may

Dan laat je dat Brulbeer doen. Die kan dat veel beter. Daar heb ik trouwens ook veel meer aan. Die weet wat ik wil. Als jij je niet verandert, dan kap ik ermee. Dan ga ik wel naar Brulbeer. Da's tenminste een beer met kloten. Dus: of jij wordt hard, of het is afgelopen tussen ons. Laat zien wie de baas is!

Derde scène

Brulbeer

Er zijn geen wekelijkse vergaderingen meer voor alle dieren van Animal Farm. Enkel nog verplichte bijeenkomst. Iedereen in het gelid voor onze grote leider Napoleon. (Alle dieren gaan in enkele rijen staan. Napoleon komt uit het huis, volgehangen met medailles. Castor en Pollux en Maggy May vergezellen hem Ook zij heeft een medaille om. Zo lopen langs het gelid, Napoleon met strenge blik, de honden grommend. Het maakt indruk. Zodra ze

Maggy May Ik wist dat ik op jullie kon rekenen. (Gaat het huis in Napoleon.)

Net Poel Zou het zo makkelijk zijn?

Marie Poel Gewoon Sneeuwbal?

aggy Mussen tegen Napoleon in het huiselijke schatje de Maggy May belachelijke democratie ook af, al die wekelijkse vergadering belach, recht van het volk. Het recht van de sterkste. Dat is de wer van het dierenrijk.

Napoleon

Maar dat kan ik ze toch niet vertellen?

Maggy mei

Dan laat je dat Brulbeer doen. Die kan dat veel beter. Daar heb ik trouwens ook veel meer aan. Die weet wat ik wil. Als jij je niet verandert, dan kap ik ermee. Dan ga ik wel naar Brulbeer. Da's tenminste een beer met kloten. Dus: of jij wordt hard, of het is afgelopen tussen ons. Laat zien wie de baas is!

Derde scène

Brulbeer

Er zijn geen wekelijkse vergaderingen meer voor alle dieren van Animal Farm. Enkel nog verplichte bijeenkomst. Iedereen in het gelid voor onze grote leider Napoleon. (Alle dieren gaan in enkele rijen staan. Napoleon komt uit het huis, volgehangen met medailles. Castor en Pollux en Maggy May vergezellen hem Ook zij heeft een medaille om. Zo lopen langs het gelid, Napoleon met strenge blik, de honden grommend. Het maakt indruk. Zodra ze bij Bokser zijn, slaan de honden hem uit de rij. Met een ferme slag weet Bokser Castor op de grond te werpen en hij zet zijn poot erop. Bokser kijkt nu naar Napoleon met de vraag of hij de hond moet verpletteren.)

Napoleon

Laat hem gaan! (Bokser tilt zijn poot op en laat Castor gaan.) Wie wat te zeggen heeft komt naar voren. (Na een stilte kijken de Poelen elkaar aan en richting Maggy May. Die knikt. Daarna zetten een stap vooruit.)

Marie Poel

De daad die wij verrichtten

Net poel

bij wijze van opstand

Marie Poel

is ons ingegeven....

net poel

door..... de vermaledijde Sneeuwbal.

Marie Poel

In een droom kwam hij bij ons....

net poel

en zette ons aan

Marie Poel

de orders van onze grote leider Napoleon.....

net poel

niet uit te voeren.

Napoleon

Executeren! (Pollyx neemt uit een koffertje twee pistolen. Hij geeft er een aan Castor. Ze schieten de twee Poelen neer Napoleon draait zich om en loopt af. Annelien komt op. Alle dieren komen in tableau. Alleen Annelien en Napoleon kunnen bewegen, en later ook Maggy May en Wilma.)

Annelijn

En nou is het mooi geweest. Tot hier en niet verder. Het was een mooi spelletje van je, Napoleon. Maar nu er dooien vallen, is het wat anders.

Napoleon

Dat is onze zaak. Een binnenlandse aangelegenheid, zogezegd. Daar heb jij je niet mee te bemoeien. Afspraak is afspraak.

Annelijn

Ik bemoei me er ook niet mee. Ik zeg alleen maar wat ik denk. Dat nu de grens is bereikt.

Napoleon

Natuurlijk, jij hebt het recht dat te vinden. Maar niet meer dan dat. Zo zit internationale politiek nou eenmaal in elkaar. Je mag een mening hebben, maar daar kun je verder niks mee doen.

Maggy mei

Of ben jij er zo een die in opstand komt tegen alle landen waar nog veel meer aan de hand is dan hier op Animal Farm. Loop jij voorop in elke demonstratie daartegen?

Annelijn

Houd op! Jullie proberen me medeplichtig te maken door te dwingen te zwijgen. Maar daar trap ik mooi niet in. Als lezer heb ik een belangrijk wapen in handen. Dit boek. Als ik het dichtsla is het uit met jullie allemaal. Die Animal Farm van jullie kan me gestolen worden. Dan maar een slecht punt voor Engels, (Gool hot book op de gront)

Napoleon

Dat moet je zelf weten. Er is altijd weer iemand die er weer aan begint. Dus wij gaan gewoon door zoals het beschreven staat. Lees jij het niet, dan is er wel een ander.

Wilma

Nee, mensenkind, ga niet. Zeker niet nu. Medeplichtig ben je niet. Want je staat aan onze kant, de kant van de zwakken. Blijf daarom. Lees het boek uit, Vorm een oordeel en vertel dat anderen. Wat het is niet voor niks geschreven. Jij kunt ons de toekomst leren kennen. Daarom vraag ik je, laat ons niet alleen. In smeek je, blijf. (Annelien kijkt Wilma aan, besluit te blijven, pakt haar boek weer op en slaat het open. Op dat moment komt er weer leven in het tableau. Napoleon gaat verder af. De dieren zijn onthutst. Stilte.)

Bokser

Ik begrijp er niks van. Ik had nooit kunnen geloven dat er zulke dingen op onze Animal Farm zouden kunnen gebeuren. Het moet aan een fout van onszelf te wijten zijn. Zoals ik de zaak zie, moeten we harder werken. Vanaf nu zal ik 's morgens een uur eerder opstaan. Om nog harder te werken. Kom, de windmolen moet af. (Alleen Klaver blijft op het speelveld.)

Klaver 🎵

*De tranen in mijn ogen De tranen in mijn ogen Doen mij amper geloven Ons doel en ons streven
Om hier te leven*

De droom ons gegeven Door Oude Majoor bij leven

Bevrijdt van het mensenjuk Leven, geluk

Waarom ons verzetten Machtige nieuwe wetten De leider elst zijn deel Ons leven geheel

Allen

Allen anders, samen een Aan de einder gloort het mooie Weg de droefheid waarom ik ween

Achtste bedrijf: Geklieder Scène 1

Muriël

(Terwijl aan de windmolen wordt gebouwd.) En toch weet ik het niet, van die regels. Eerst was er die regel van dat huis en daar kwamen toen ineens van die lakens bij.

Benjamin

Muriël, stop nou maar met zeuren daarover. Dat zij in het huis slapen, daar doen we toch niks meer aan. Bovendien, wat is er mis met onze stallen. Ons leven lang wonen we toch al in een stal. Of voel je je daar ineens te goed voor?

Muriël

Nee, ik heb het niet over het huis. Er was toch ook nog die regel over dat geen enkel dier een ander mocht doden. En wat heeft Napoleon met de dames Poel laten doen? Die zijn er nu toch niet meer. (Langzaam aan wordt er met werken gestopt.)

Benjamin

Dat was toch geen doden. Napoleon had het toch over excuseren, of zoiets.

Archibald

Was Napoleon dat maar, een ex kuus. Dan waren we tenminste van hem af.

Emma Drie

Nee, het was geen excuseren. Excelleren of zoiets.

Klaver

Executeren, dat was het. Ik weet het zeker. En het zou me niks verbazen als dat niet iets met het gebod van dat doden te maken heeft. Als iemand van ons goed zou kunnen lezen, zou die het kunnen vertellen.

Emma Drie

Ik niet. Ik kan amper mijn naam lezen en dan kan ik al meer dan Ons Gem.

Ons Gem

Wat kan ik niet?

Emma Drie

Lezen. Maar dat geeft niks hoor. Daar zijn wij koeien toch niet voor gemaakt. Ik ken hele volksstammen die wel kunnen lezen maar geen melk kunnen geven.

Ons Gem

't Mensenkind. Dat kan lezen.

Piano

Ja, 't mensenkind. Hé, mensenkind, zit je nou nog steeds met boekje. Als je zo nodig wilt lezen, kom dan eens hier. Zeg ons er met die regels is. Waar staat dat van het doden. En vertel dan meteen wat executeren is.

Annelijn

Daar? Daar staat 'Geen enkel dier zal een ander doden'.

Muriel

Zie je wel, ik wist het.

Annelijn

Wacht even, want er is nog wat achter geschreven. Later, dat zie je zo. 'Zonder reden'. 'Geen enkel dier mag een ander doden, zonder reden', dat staat er nu. En eigenlijk is dat hetzelfde als executeren. Dan is er altijd tenminste iemand die vindt dat hij wel mag doden.

Bokser

doden of niet, als wij ons werk goed doen zal het zo'n vaart niet Open Eigenlijk was het eigen schuld van de dames Poel. Zij ondermijnden de zaak door geen eieren meer te willen leggen.

Stel je voor dat ik zou zeggen dat ik niet meer wilde werken. Hoe moet het dan met die windmolen?

Archibald

Eigenlijk heb je gelijk. Laat ons er maar over ophouden. Gewoon werken. Laat onze leider maar leiden, dan hoeven wij dat tenminste niet te doen.

Scène 2

Brulbeer

Op mijn spaarzame momenten van vrije tijd heb ik de pen ter hand genomen. Ik heb een lied geschreven. En dat heb ik opgedragen aan onze grote leider. Omdat onder zijn bezielende leiding de windmolen dan toch eindelijk gereed is gekomen. Grote Leider Napoleon, zo heet het.

Benjamin

(Terzijde.) Dat zal wel wat zijn.

Brulbeer

Grote Leider Napoleon Oh varken aller varkens Ontstegen uit uw stal Voor ons het grote voorbeeld Kopstuk, voorman, boegbeeld En wij slechts uw vazal U bent gelijk maan, sterren en zon Oh Grote Leider Napoleon

Oh vader aller vaders Voor ons de echte top Oase in de droogte Breedte, diepte, hoogte Maatgevend hogerop U bent gelijk maan, sterren en zon Oh Grote Leider Napoleon

Oh meester aller meesters De wijsheid u in pacht Uw kennis en uw inzicht Wegwijs, leerboek, zoeklicht Ons leidend in de nacht U bent gelijk maan, sterren en zon Oh Grote Leider Napoleon

Oh leider aller leiders Ons enig koersadvies De ideale leidsman Baken, kompas, reisplan, En wij slechts uw valies U bent gelijk maan, sterren en zon Oh Grote Leider Napoleon

Napoleon

Prachtig Brulbeer. Prachtig. Prachtig getoonzet, mooi gezongen.

Ontvouw ze op die muur daar, tegenover onze regelen, deze prachtige woorden. En laten we er dan meteen maar ons van maken. Want al die ophitsende taal uit al die liedjes die vroeger werden gezongen, was me al lang een doorn in het oog volkslied En trouwens, deze molen, ik doop hem tot hij voorgaat in de welvaart van onze boerderij.

Mozes

(Komt op.) Oh, leider Napoleon, het korenveld! De tarweoogst Mozes vol met onkruid.

Napoleon

Onkruid?

Mozes

allerlei spul dat er niet tussen hoort te zitten. Ik zag het zo van Mozes Joven, toen ik erover heen vloog. Tussen al die prachtige aren en hele hoop troep.

Brulbeer Als ik het niet dacht! Sneeuwbal!

Archibald

Eh!

Brulbeer

Precies. Sneeuwbal. Tijdens zijn heimelijke nachtelijke bezoeken heeft hij onkruidzaad door het zaaikoren gedaan. De lijst met wandaden door Sneeuwbal gepleegd wordt eigenlijk alleen maar langer. Tal van bekentenissen van handlangers van hem hebben ons in de overtuiging doen sterken dat het hem van het begin af aan erom te doen is geweest onze boerderij ten gronde te richten. Maar kom, vrienden, weer aan het werk. De windmolen is af, maar nu moet het korenveld weer worden schoongezet. Al het onkruid van die vermaledijde Sneeuwbal moet weg. Werk aan de winkel.

Bokser

Werk, dat hoef je me geen twee keer te zeggen. Werk, omdat er zweet is en een aanschijn. Kom. (Alle dieren af, behalve de varkens.)

Brulbeer

Zo, die zijn weer aan de slag. Kunnen wij het er even van nemen, Napoleon.

Napoleon

Leider Napoleon, voor jou ook, Brulbeer. Want er kan er maar een de leider zijn.

Maggy may

(Die dat heeft gehoord.) Dat geldt toch zeker niet voor zijn vrouw, hé?

Napoleon

Wat dacht je, ook voor zijn vrouw.

Maggy may

Prima, maar dan vertel ik niet wat ik in de kelder heb gevonden.

Napoleon

Wat heb jij in de kelder gevonden?

Maggy May

Mevrouw Maggy May. De vrouw van een leider moet toch op zijn minst met mevrouw worden aangesproken. Wat heb jij in de kelder gevonden, mevrouw Maggy May?

Napoleon

Nou, mevrouw Maggy May, wat is daarop uw antwoord?

67

Maggy mei

Deze kist. Een hels karwei om hem naar boven te slepen Eigenlijk niks voor een mevrouw, maar ze wilde hem perse aan haar grote leider laten zien.

Napoleon

Brulbeer, neem die kist eens over. Zoveel last kan haar tere speklaagje niet dragen. (Brulbeer neemt de kist, maakt hem open Er zitten zes flessen jenever in. Hij leest een etiket.) Zeer oude Jenever. Jenever, een woord dat ik tot nu toe niet gehoord heb

Annelijn

(Vanuit de verte, en bozig omdat ze sinds haar laatste aanvaring Napoleon helemaal niet meer mag.) Een sterke drank, bereid uit moutwijn waar bij de destillatie jeneverbessen aan zijn toegevoegd die er het aroma aan verlenen.

Napoleon

Mout en jeneverbessen, dat moet goed zijn. (Hij opent een fles, zet die aan zijn mond, drinkt hem helemaal leeg, gooit de lege fles weg, blijft nog even overeind en valt dan omver.)

Maggy may

Napoleon?

Annelijn

Laat maar, die wordt vanzelf weer wakker. Met een kater. Want dit is toch Animal Farm. Op elke boerderij hoort een kater te zijn. (Brulbeer en Maggy May af.)

Drie scène

Maggy may

(Napoleon slaapt zijn roes nog uit.) Nou, dat is mooi. Mij de hele nacht alleen laten. Leidertje van me.

Napoleon

(Wordt wakker.) O, mijn strot. O, mijn hoofd. Ik ga dood.

Maggy may

lek! Hij gaat dood. Brulbeer, Napoleon gaat dood. (Op het gekrijs van Maggy May komen verschillende dieren voorzichtig kijken.)

Brulbeer

Onze leider, dood?

Maggy may

Hij zegt het, en kijk zelf. Zo heeft hij er nog nooit uit gezien. Die wallen rond zijn ogen. En hij stinkt. Uit zijn bek. De meest walgelijke luchten komen naar boven.

Brulbeer

Sneeuwbal. Dat moet het werk van Sneeuwbal zijn geweest. een onbewaakt moment heeft hij kans gezien Napoleons eten vergiftigen. Dat kan niet anders.

Napoleon

Als jullie nou eens stil zijn. Mijn hoofd.

Brulbeer

Ga maar naar binnen, oh grote leider. (Hij helpt Napoleon op helpt hem een stukje op weg. Daarna:) In het voorbijgaan heeft leider mij gezegd dat hij een nieuw decreet heeft uitgevaard Op het drinken van alcohol staat voortaan de doodstraf.

Scène 4

Maggy may

Het gaat alweer beter met dat leidertje van me. Ik heb hem l toegestopt en wat natte doeken op zijn hoofd gelegd.

Brulbeer

Gelukkig. Dan is hij vast ook weer aan het werk in zijn nimmer aflatende dwang voor ons het beste te doen. Elk ander dier zou m zo'n vergiftigingsaanslag weken onder zell moeten, maar onze leider is meteen weer aan de slag. Alle plannen met onze Anim Farm laat hij nogmaals de revue laten passeren. U maakt overwegingen die tot herschikkingen leiden. Voortschrijdak inzicht. En dus heeft hij alweer een besluit genomen. Het braakliggend landje achter de

boomgaard krijgt een bestemming

Archibald

Dat had toch al een bestemming. Als weidegrond voor oude dieren die niet meer hoeven te werken.

Brulbeer

Inderdaad, maar een nadere analyse heeft geleerd dat de welde aldaar is uitgeput en dingend behoefte heeft aan een nieuwe inzaaiing met een ander materiaal. Gerst, dat gaat het worden. Gerst, daarop heeft onze leider het oog laten vallen...

Benjamin

Gerst, waar is dat voor nodig?

Brulbeer

en hop. Een klimplant die beschutting geeft. En nu, weer aan het werk. Want het boerenwerk is nooit gedaan. (Alle dieren gaan weer af. Napoleon gaat naar de regels. Bij de vijfde regel brengt hij een toevoeging aan: 'in overmaat'.)

Negende bedrijf: De slachter

Scene 1

Bokser

Mijn hoef, Klaver. Kun je kijken wat er met mijn hoef aan de hand is.

Klaver

Die is gespleten, zo lijkt het wel. Doet het pijn?

Bokser

Pijn? (Met een vertrokken gezicht.) Het valt wel mee. Eerdere beetje ongemakkelijk.

Klaver

Als ik jou was, zou ik maar eens de ziekenboeg opzoeken. Daar kun je niet mee blijven lopen. Laat staan werken.

Bokser

Ik kauw wel een papje van wat kruidenbladen. Dat zal vast helpen. Als jij het erop wil smeren. Ik ben niet meer van de jongste. Comfortabel bij mijn hoeven kunnen, is er niet meer bij.

Benjamin

Daar laat je ons anders weinig van merken. Zoals jij werkt, daar kan geen enkel paard tegenop. Ik zou maar eens wat meer respect voor jouw lijf tonen. 't Verbaast me niks als die gespeten hoef ook daarvan komt.

Bokser

Er is nog nooit iemand dood gegaan van te hard werken.

Benjamin

Pas jij maar op. Een paardenleven duurt ook niet eeuwig.

Bokser

Oké, oké, ik zal het kalmer aan gaan doen. Volgend jaar. Nu is het nog veel te druk. De velden moeten nog geploegd, stenen geruimd. Vergeet niet dat we door de bouw van de windmolen behoorlijk achterop zijn geraakt met de rest van het werk. Het zal me een eer zijn om dat eerst nog te mogen afmaken.

Klaver

Maar dan moet je beloven dat je daarna helemaal; niks meer doet. Dat je alleen nog maar een beetje rustig graast op dat speciale hoekje van de grote wei. Dat binnenkort wordt afgescheiden voor de oudere dieren.

Benjamin

Jammer dat het weitje achter de boomgaard daar niet meer voor gebruikt gaat worden. Dat was een veel mooiere plaats. Daar heb je tenminste een leuk uitzicht. En volgens mij was het gras daar ook veel sappiger.

Klaver

Op dat nieuwe gerstveldje is geen sap meer te bekennen. En trouwens, door al die hop is het uitzicht ook helemaal weg. Maar met die nieuwe plaats is verder ook niks mis hoor. Want het fijnste is natuurlijk dat je niet meer hoeft te werken. Enkel maar genieten van je ouderdom. Bokser, ik zie het al voor me. Volgend jaar wordt jij twaalf. Een respectabele leeftijd voor een paard.

Ons Gem

Ik vind het niet eerlijk. Voor ons koeien geldt pas dat we met veertien jaar kunnen stoppen met werken.

Emma Drie

En veertien jaar, da's knap lang. Dat kan ik je wel vertellen.

Klaver

Maar voor Bokser gaat het dan toch binnenkort gebeuren. (Ziet Brulbeer uit het huis komen.) Als hij er tenminste niet een stokje voor komt steken. Want tot nog toe is dat altijd zo.

Brulbeer

Vrienden, de omstandigheden nopen ons tot een ingrijpende herziening in de kwantiteit van de rantsoenen. Die zal helaas het geval moeten zijn voor een aantal van ons. We volgen hiervoor de spijsverteringskanalen. De specifieke sappen in de darmflora van alle evenhoevige, behalve die van de krulstaartige, zal bij e andere aangeleverde vorm van het basismateriaal in verhoogde activiteit voor een grotere minerale afscheiding zullen zorgen hetgeen inhoudt dat toegediende hoeveelheid vand basisstof in een mindere dosering kan geschieden

Benjamin

(Tijdens het geleuter van Brulbeer tegen Muriel.) Hij heeft he altijd over herziening en nooit over een verlaging. Terwijl dat het is wat hij bedoelt.

Muriël

Houdt nou toch eens op met klagen. Straks hoort hij het en stuurt hij die Castor en die Pollux op je af. Dan zijn de rapen echt gaar.

Brulbeer

....bovendien, de voedselhoeveelheden zijn nog altijd van een ruimere proportie dan in de tijd van Jansen. Sinds wij deze Animal Farm zelf bestieren, hoeven we minder te werken, is het drinkwater beter en het stro in de stallen zachter. En daarom, beste vrienden, heeft het gezag van onze grote leider bepaald dat de rantsoenen worden herzien behalve voor de varkens en de honden. Ik heb gezegd. (af)

Benjamin

Kijk, dat bedoel ik nou. Tussen al die bla bla door heeft hij toch mooi even verteld dat iedereen minder te eten krijgt behalve de varkens. En die ploerten van een Castor en Pollux. Logisch. Als ze die minder te eten geven, zetten ze een hap in een varkensrug. Zo'n lekker stuk vet spek, dat lust iedereen toch, nietwaar. Zeker als je een bloedhond bent.

Koeroe

Nou dan weet je nog niet...

Witpen

... wat wij gezien hebben.

Koeroe

De varkens die krijgen zelfs nog meer.

Witpen

Van de gerst en die hop....

Koeroe

maken ze een drankje

Witpen

en elk varken krijgt daarvan...

Koeroe

een halve liter per dag.

Witpen

Behalve Napoleon, die krijgt wat meer...

Koeroe

en dat wordt hem opgediend...

Witpen

in de porseleinen soepterrine van Jansen.

Archibald

Nou, dan is er toch geen verschil. Jansen at daar toch ook altijd zijn soep uit.

Benjamin

Jawel, er is wel verschil. We hebben wel eens honger, maar we hebben ook werk. Bovendien hebben we meer toespraken.

Bokser

khmer dat je naar zo'n toespraak moet luisteren. Die tijd kun je beter besteden aan werken. Eten of niet. Honger maakt rauwe bonen zoet en arbeid adelt. Kom hoefje, niet meer zo zeuren. Aan de slag (Hij neemt een lading stenen en maakt er aanstalten van af te gaan. Maar als hij goed en wel daarvoor op weg is, gaat hij onderuit.)

Klaver

Bokser, wat is er met je? (Tegen Benjamin) Zijn ogen staan wazig, zijn flanken zijn bezweet. En kijk, er komt bloed uit zijn mond.

Bokser

Het zit van binnen, denk ik. Maar het doet er niet toe. Jullie zullen het verder zonder mij moeten doen. Het ploegen, het sjouwen. Om de waarheid te vertellen, ik zat al naar mijn pensioen uit te kijken.

Klaver

We moeten onmiddellijk helpen. Iemand moet rennen en Brulbeer gaan vertellen wat er

gebeurd is. (Ze rennen allemaal naar het huis, behalve Klaver en Benjamin.)

Benjamin

Blijf jij maar stil liggen. Ik sla met mijn staart wel de vliegen van jouw lijf af.

Brulbeer

Onze grote leider Napoleon heeft met het diepste leedwezen vernomen welk een onheil er is geschied met ons beste werkpaard Bokser. Een tragisch voorval dat een van onze geliefde medewerkers is overkomen. Hij heeft reeds voorbereidingen getroffen om Bokser in het ziekenhuis van het dorp op te laten nemen.

Archibald

Betekent dat dat we de zorg voor Bokser moeten overlaten aan mensenhanden? Handen die we altijd zo verfoeid hebben?

Brulbeer

Verfoeid, ja. Maar nu kunnen we niets anders. Bedenk, geneeskunde is een hoge wetenschap. Te hoog wellicht voor ons, Voor Bokser is de beste dokter nog niet goed genoeg. We moeten dus wel op zo'n mens vertrouwen.

Klaver

Toch zie ik het hier liever nog een paar dagen aan. We zetten hem hier op stal, met lekker vers stro. Wellicht knapt hij daarvan op. (Klaver helpt Bokser opstaan en brengt hem, samen met Benjamin, voorzichtig naar de paardenstal.)

Brulbeer

Nee, dat hoeft niet. Daar komt de dokter al aan. (Er komt een auto opgereden, een man met een slagersjas en een witte hoed stap uit. Zet Bokser achterin de auto.)

Alle dieren

Adieu, Bokser, vaarwel!

Annelijn

Stommelingen, idioten! Krankzinnigen! Zien jullie dan niet wat er op die auto staat geschreven? Slachterij. Dat staat erop. Die man is een paardenslager. Daar: 'Tevens voor al uw hondenvoer'. Begrijpen jullie het dan niet. Ze brengen Bokser naar de destructor. (De auto rijdt weg.)

Klaver

Bokser, stap uit. Bokser, stap direct uit. Ze gaan je doodmaken.

Brulbeer

Kom, kom kom. Jullie kennen toch onze teerbemide leider Napoleon. Altijd heeft hij het beste

voor met iedereen. Ook met Bokser.

Klaver

Maar wat staat er dan op die auto? Slachterij!

Brulbeer

Dat eh, oh, dat is de nieuwe auto van de dierenarts. Nog maar een paar dagen geleden overgenomen. Door zijn drukke werk heeft hij nog geen tijd gehad de belettering te verwijderen. (Af.)

Annelijn

Het zijn leugenaars, niet meer dan dat. Bokser is afgedankt. Nee, wat zeg ik, afgeslacht. En zelfs dat doen ze met leugens.

Twee scène

Napoleon

Dieren, op trieste momenten moet je zelf het woord nemen. Bokser heeft dapper gestreden voor zijn leven en knappe doktorer hebben er alles aan gedaan om die strijd niet tevergeefs te laten zijn. Maar helaas. Complicaties deden zich voor en die werden hem fataal. Het is zelfs niet mogelijk geweest om het stoffelijk overschot voor de begrafenis terug te brengen naar onze Anima Farm.

Tiende (en laatste) bedrijf: Rechtop Scène 1

Annelijn

Nou, gelukkig slaat het boek hier een aantal jaren over. Anders zou het wel een hele dikke pil zijn geworden. We zijn dus jaren verder. Er lopen hier inmiddels een hele hoop dieren die niet meer weten dat er überhaupt een opstand is geweest Want laten we eerlijk wezen, ondanks al dat harde werken is fokken gewoon doorgedaan. Er is hier vooral veel vergeten. Over Bokser heeft bijna niemand het nog. Ja, soms, Benjamin. Maar dat Boksenukkige oude ezel geworden. Muriel is dood. Die is op een is tend gewoon niet meer wakker geworden. Archibald is tijdens ochtende gestorven. Uitputting. Eigenlijk had hij allang op dat speciale wekje voor gepensioneerde dieren moeten komen, maar dat is nooit in gebruik genomen. Klaver, die is er nog. Die weet zich nog aardig staande te houden. Ja, en dan die varkens. Maar dat is logisch, want die hebben de laatste jaren geen pest meer gedaan. Die hadden zich volgevreten, vetgemest. Brulbeer lult nog steeds alles wat krom is recht en Napoleon en Maggy May zie je bijna nooit meer. Die blijven het liefst binnen.

Brulbeer

Commentaar op ons? Denk je dat wij niet werken? En al het denkwerk dat wij verrichten? De dossiers, de rapporten, de notulen en de memorandums die wij schrijven? Een kar trekken, dat kan iedereen. Daar is alleen maar wat botte spierkracht voor nodig. Maar een plan uitwerken....

Annelijn

Een plan uitwerken? Deden jullie dat maar. Jullie stapelen het ene nog niet afgemaakte plan op het andere. Waarom? Om de eer hoog te houden dat jullie zo hard werken. Jullie zijn niets meer dan je eigen cliché: een stel luie varkens.

Brulbeer

Ho, ho, jongedame. Nou ga je te ver. Kijk eens naar al die lijsten met getallen die ik wekelijks produceer. Steeds een getrouwe weergave van de productieschema's, de voedselopbrengsten, de....

Annelijn

De voedselopbrengsten. Ja, voor jullie is dat wel belangrijk. Want jullie zijn de enige die volop te eten hebben. Wat tussen al dat cijfergeneuk van jou en van Napoleon hebben jullie dat andere ook niet overgeslagen. Jongen, 't stikt hier van de varkens tegenwoordig en die doen allemaal niks. Alleen maar eten. Er die andere dieren, die hebben 's avonds alleen maar een kar bak met hooi. Het enige wat hen nog op de been houdt is die va droom van de oude Majoor die jullie maar blijven aanwakkere Waar jullie volgens mij ook niet meer in geloven. Maar het kon jullie gewoon goed uit om die bij alle anderen op de mouw blijven spelden. Dat houdt hen koest.

Brulbeer

Ja, ik merk het wel weer. Kritiek komt altijd van degene die zel helemaal niks presteert. En dan heb ik het vooral over jou. Var het begin af aan heb je met ons meegedaan, maar uit jouw hander is helemaal niks gekomen. Weet je, de enige fout die wij ooit gemaakt hebben, is jou mee te laten doen. En die fout ga ik persoonlijk nu herstellen!

Klaver

(Komt op.) Wat ga jij herstellen?

Brulbeer

Zij, zij moet weg.

Klaver

Waarom moet zij weg?

Brulbeer

Omdat.... eh... omdat.... Vanwege de regels. Zij loopt op twee poten. En dat is verboden. Daar zijn we het van het begin af aan over eens geweest!

Klaver

Vanwege haar benen?

Brulbeer Ja! Daarom!

Klaver

Nou, dan mag je wel eens naar Napoleon kijken. Ik zag hem net, rechttop. En ik zal je nog wat vertellen. Hij is op weg hierheen!

Scène 2

Napoleon

(op. geflankeerd door Castor en Pollux. Hij heeft een zweep in de Napoleon hand en is gekleed zoals een herenboer. Maggy May is in zijn gevolg en zij heeft een jurk van vrouw Jansen aan. Napoleon heeft een plakkaat bij. Hij gebaart Brulbeer het op te hangen. Erop staat de tekst 'Alle dieren zijn gelijk, maar sommige dieren zijn meer gelijk dan andere dieren'. Daarna zet Brulbeer een tafel buiten, met daarop een fles jenever en vier glazen. Napoleon neemt plaats. Dan komen elk vanuit een eigen richting drie naburige mensenboeren. Zij nemen met Napoleon plaats.)

Benjamin

(Ondertussen.) Wat nou?

Klaver

Ze doen wat!

Benjamin

Wat dan?

Klaver

Ze hangen een bordje, maar mijn ogen zijn te zwak om het te lezen.

Benjamin

Lezen? Jij hebt toch nooit leren lezen.

Klaver

Maar hier hoeft je niet voor te kunnen lezen. Dit begrijp je zo wel. Zelfs de laatste regel hebben ze naar hun hand gezet. Alle dieren gelijk is dus ook niet meer waar.

Annelijn

Precies Klaver. 'Alle dieren zijn gelijk, maar sommige zijn me gelijk dan andere', dat staat er. Alle idealen van Animal Farm zijn hiermee definitief onderuit gehaald. Napoleon of Jansen. Zie nog verschil, behalve die honderd pond spek? Animal Farm hierdoor niets meer dan een verloren droom. (Een van a mensenboeren, Pennings, neemt het woord.)

Pennings

Mag ik met u, mijn beste burens en in het bijzonder meneer Napoleon die wij eigenlijk al heel lang als goede buur hebben maar nauwelijks kennen, het glas heffen. Het is een grote bron van

voldoening voor ons allen te weten dat hier op deze boerderij zo poëtisch Animal Farm genaamd, op een eigenzinnige manie met de factoren arbeid, kapitaal en grondstof wordt omgegaan en wel dusdanig dat dit heeft geleid tot een bijzonder resultaat. T lang hebben wij gedacht dat hier vrijgevochtenheid tuchteloosheid zouden zegevieren. Maar het resultaat is werkelijk verbluffend. Een toast op onze achtenswaardige buurman Napoleon is dus alleszins op zijn plaats.

Napoleon

Heren, ik dank u voor deze lovende woorden. Werkelijk. Bij elke lettergreep heeft mij een brok in de keel bezorgd. Bijna, wa op één passage uit uw toespraak moet ik een kleine correctie plaatsen. Het betreft de naam van onze boerderij. Lange tijd inderdaad, is de naam Animal Farm geweest. Maar nu, Brulbeer, wil jij zo aardig zijn om de glazen nogmaals tot de rand te vullen, hebben wij ons genoodzaakt gevoeld om terug te gaan tot een vroegere naam. Mijne heren, ik vraag u om met mij drink uit te brengen op het welzijn van de Heerehoeve. (Het b verstillt, alleen Klaver, Benjamin en Annelien bewegen en spreken nog.)

Annelijn

Nou, hier stopt het dan.

Benjamin

Wat?

Annelien

Dit verhaal. Het is klaar, het boek is uit.

Klaver

Uit?

Annelien

Ja.

Klaver

Waarom?

Annelien

Kijk, we zijn bij de allerlaatste letters aangekomen.

Benjamin

Maar nu jij klaar bent met lezen, wil dat toch niet zeggen dat het met ons echt helemaal is afgelopen.

Annelijn

Nee, dit houdt nooit op. Want het gaat om macht en dat zal altijd bestaan. Oude Major, die had de droom dat het zonder die macht zou kunnen. Maar ook zijn droom bleek bedrog. Waar je ook

bent. Altijd zijn er machthebbers die alle touwtjes in handen hebben.

Benjamin

Is het dan allemaal voor niets geweest?

Annelijn

Nou, dat denk ik niet. Zulke dromen zijn er vaak, maar mee blijft het daarbij. Jullie hebben het in ieder geval geprobeerd. is mislukt, helaas. Maar jullie hebben het geprobeerd. Dag Kla dag Benjamin en in jullie zeg ik ook dag aan al die anderen. Ik jullie nooit vergeten. Ik sla het boek dicht en begin aan m uittreksel. Ik zal jullie nooit vergeten.

Annelien♪

Het uittreksellied: Ik ben erbij geweest, heb meegespeeld Het boek van Orwell, het was van mij Animal Farm, ik heb het gelezen Vlak voor mijn ogen was ik erbij

Allen

Ze wilden alleen maar macht Daarin school vlijmscherp venijn Ze raakten verslaafd aan steeds meer Zo werden de varkens ook zwijn Zo werden de varkens ook zwijn Zo werden de varkens ook zwijn Alle dieren♪

Zij is erbij geweest, heeft meegespeeld Het boek van Orwell, het was van haar Animal Farm, zij heeft het gelezen Vlak voor haar ogen was het echt waar

Allen

Voor mens en ook voor dier Zit daarin deze moraal Verschillend soms veel van de ander Je bent gelijkwaardig totaal Je bent gelijkwaardig totaal Je bent gelijkwaardig totaal Wij zijn erbij geweest, 't was ons verhaal Het boek van Orwell, het was van ons Animal Farm is nu uitgelezen Animal Farm was van ons! Animal Farm was van ons! Animal Farm was van ons!